

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

As országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek).
Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

IV. Országos gazdakongresszus.

A IV. országos gazdakongresszus tagjaul való jelentkezés határideje folyó augusztus hó 20-ára volt megállapítva, minthogy a rendező-bizottságnak a kedvezményes vasuti menetjegyekre jogosító igazolványok kieszközlése, főként pedig a tagok részére esetleg szükségelt lakások fentarthatása végett, a tagok száma felől eleve tudomással kellett birnia. A bizottság a jelentkezőket ezután is felveszi a kongresszus tagjaul, azonban az érintett kedvezmények kieszközölését csak a lehetőség szerint, augusztus hó végén túl pedig egyáltalán nem biztosíthatja.

A tagul való jelentkezés a gazdasági egyesületek és megyei mezőgazdasági bizottságok által kiküldött hivatalos tagok részéről 2 frt 50 kr., a rendes tagok részéről pedig 5 frt tagsági díj beküldése mellett történik a „Gazdasági egyesületek ezredéves kiállítási irodájánál,“ (Budapest, IX. Üllői-ut Köztelek) hol a részletes tervezet is megkapható. *A végrehajtó-bizottság.*

Burgonyakiemelő-géppróba.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a földművelésügyi miniszterium támogatásával f. évi szeptember hó 25. és 26. napjain burgonyakiemelő-géppróbát rendez, mely a f. évi április hó 20-án megtartott burgonyakiemelő-géppróbának folytatását képezi. A próba Budapest közelében, Rákos-Keresztúron gróf Vigyázó Sándor uradalma területén tartatik meg. Részt vehetnek úgy bel- mint külföldi gépgyárak. A legjobbnak talált két kiemelő gép állami aranyéremmel, az ezek

után legjobbnak talált gépek állami ezüst- és bronzéremmel és oklevelekkel tüntettetnek ki.

A gépek behozatala vámmentes. Bejelentéseket az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkári hivatala augusztus hó 31-ig fogad el; a gépeknek legkésőbb szeptember hó 20-ára a próba színhelyén kell lenniük.

A géppróba tervezetét az OMGE. bárkinek rendelkezésére bocsátja.

Igazgató.

A nyitraiak javaslata.

Ismét Nyitra felől fúj a szellő. E gazdag és nagy felvidéki megye gazdasági egyesületét tevékenységben látjuk mindenkor és mindenütt, a mikor és a hol a gazdákat érdeklő kérdés felmerül.

Most is lelkes felszólítást intéznek az összes gazdasági egyesületekhez, hogy agítaljunk és cselekedjünk végrehajtási törvényünknek az újabb osztrák reformok mintájára leendő revíziója érdekében. A felszólítás abból indulva ki, hogy ne engedjük magunkat az üdvös törvényhozás terén Ausztria részéről tulszárnyaltatni, a miniszteriumhoz és a képviselőházhoz intézett feliratainknak támogatását kéri. Közli az új osztrák végrehajtási törvény azon törekedéseit, a melyek a mezőgazdaságilag mivelte birtok érdekében hozottak s ezzel igyekeznek kijelölni az irányt, a melyben e téren nekünk is haladnunk kell.

Korai volna azt, a mit a nyitramegyei gazdasági egyesület eddig tett konkrét javaslatnak tekinteni s azzal részleteiben kritikailag foglalkozni. Ők sem célozhattak eddig mást, mint egyszerűen az akezió megindítását, vagy mint az eredeti javaslat szerzője helyesen mondja, az országos közvélemény figyelmének felkeltését. Az egyszerűen föllállított osztrák példa szolgálai követése nem jelentené a kitűzött cél felé haladást, mert hisz az viszonyainkra aligha is volna mindenben alkalmazható.

A javaslat szerzője bizonyára csak azt akarta az osztrák intézmény czitálásával megmutatni, hogy ime, mennyire mentek már

e téren Ausztriában is; de a mint világosan ki is fejezi, az osztrák alkotás átültetésével még korántsem látná megközelítve a célt, a melyet így körvonaloz: oly lépésre kell a törvényhozást készítenünk, mely által egyfelől a mezőgazdasági hitel könnyítettnek és állandóságot nyerne, másfelől pedig a művelés alatt álló földnek és az okszerűen arányosított mindennemű felszerelésnek, gazdasági eszközök és készleteknek az ingatlanul elválaszthatlan összetartozandósága nemcsak elvileg mondatnék ki, hanem a törvény hatalmával részesülne politikai és jogi oltalomban.

Minél többet gondolkozom egy ily czélú törvényalkotás szükséges terjedelme felől, annál óriásiabbnak tűnik föl az egész feladat. A mezőgazdasági válság szinte váratlanul köszöntött be egy oly rendszerre, a mely minden más érdeket dédelgetett, csak a gazdát nem s ha ma, midőn a válság akuttá lön, de a rendszer még miben sem változott, bármely kis részletkérdés merül is föl oly alakban, hogy mit lehet és kell itt a földbirtok javára cselekedni: a részletek vizsgálata közben mihamar egy oly kompakt szövevénynyel állunk szemben, a melynél rendkívül nehéz eldönteni, hogy hol és miképpen kelljen annak megbontásához kezdenünk. Akármiről legyen szó, minden csak másodsorban következő feladatul tűnik fel, a melyet más lényegbevágó reformoknak kellene megelőzni.

Itt is felmerülhet a kérdés, hogy miért sürgessük mi éppen a végrehajtási törvény reformját első sorban, mikor még annyi más feladat vár megoldásra, sőt a törvényben már megvalósított követelmények legnagyobb része is papíron maradt. Ha mi a mezőgazdasági hitel könnyítését célozzuk, ott van a telekkönyvek ügye, a hitel szervezése stb. mindmegannyi alapvető, sürgősnél-sürgősebb és azért mégis kinos vajadásban leledző intézkedések. Am a ki így gondolkozik, nem gondolkozik helyesen. Nekünk magyar gazdáknak segély kell, sürgős segély, és nem szisztema. Nekünk felszínen kell tartanunk és hogy úgy mondjam erőszakolnunk kell mindent, a mi érdekein-

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, Alkotmány-uteza 31., Váci-körut sarok.

A Bergedorfer Eisenwerk
tejgazdasági gépgyár

„kizárólagos képvisellete.“

A Vermorel-féle **ECLAIR** permetező
„kizárólagos képvisellete.“

A CSONKA RÁNKI-féle
PETROLEUM MOTOROK
„mezőgazdasági képvisellete.“

A MAGY. KIR. ÁLLAMVASUTAK
GÉPGYÁRA

felülmulhatatlan

Gőzcseplő-garnitúrái

és egyéb

Gazdasági gépeinek

Szövetkezeti képvisellete, tagok számára.

ADRIANCE PLATT & Co., new-yorki gépgyáros

kizárólagos képviselősége

Fűkaszálo-,

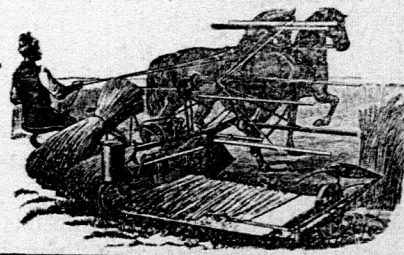
marokrakó arató-

és

kéveköto arató-

gépeire.

Kitünő magyar bizonyítványok.

Mai számunk 28 oldal.

ket tangálja, mert harez ez és nem akadémiai diskusszió, harez a megélhetésért. Követeljük tehát mindent, és követeljük mindent egyszerre, feszítsünk fel minden ajtót, a mely boldogulásunkhoz látszik vezetni, mert nyitva ugyan egyet sem találunk.

Követeljük tehát a végrehajtási törvény reformját azok szerint az alapelvek szerint, a melyeket a nyitrai javaslatban idézett osztrák törvény részben megvalósít s a melyeket röviden négy pontban lehet összefoglalni.

1. Mondassék ki a művelés alatt álló ingatlanok és a műveléshez szükséges ingatlanok jogi összetartozásának és elválaszthatatlanságának, mert ezt követeli a gazdasági érdek;

2. árverés esetére biztosítsák a megfelelő értékesítés és hozassék be a legkisebb ajánlat intézménye;

3. meg kell oltalmazni a végrehajtást szenvedőt a fölösleges zaklatástól, nem szabad engedni, hogy míg az ingatlan birtokában van, a művelés eszközeitől megfosztásuk s korlátozni kell a végrehajtatót a pupillaris biztonságot meghaladó biztosítás szerzésében;

4. az árverést ultima ratióvá kell tenni, de annál terjedtebb, gyakorlatibb és olcsóbb alkalmazást kell biztosítani a zárlatnak.

Nagyon beleillenének a végrehajtási törvény keretébe azon intézkedések is, amelyekkel a kézi zálogra vonatkozó jogelvek reformját a végrehajtás terén kísérni kellene. Ez egy olyan kérdés, amelynek a gazdahitel szempontjából nagy jövője lehet. A földnek már elválasztott gazdasági termékei, mint ingó dolgok, a mai jogfelfogás szerint csak kézzel kézzre való átadás által szerezhetők meg zálogul s így a megszorult gazda terményeire kölesönt nem igen szerezhetvén, alacsony árak mellett a vevőnek ki van szolgáltatva.

Németországban folyamatban vannak a munkálatok, amelyek a kézi zálogra vonatkozó jogelvek reformjára s azon feltételekre vonatkoznak, hogyan s miként lehessen a

tulajdonosnál őrizett gabnakészletre zálogjogot szerezni. Ezen intézmény kedvező kihatással lehetne az áralakulásokra is, merképessé tehetné a gazdákat, hogy az eladástól tartózkodva, kedvezőbb árkonjunkturákat várjanak be.

Mindezen felsorolt célokat csak egyes intézmények, sőt megosztott jogelvek felforgatásával lehetne elérni, de ha reform, legyen reform, elvi és gyökeres.

Azt sem szabad felednünk a feladatok súlyának mérlegelése közben, hogy a megszokott rideg jogfelfogáson kívül mennyi eleven érdekek jönnek a követelt változások összeütközésbe. Egy egész szisztéma az, amelynek a változott gazdasági viszonyok nyomása alatt átalakulnia, vagy törnie kell, mert a római jog mereven individualis, önző szelleme s a merkantilis befolyás nyomása alatt keletkezett előjogok rendszere nem sokára kell, hogy tért engedjenek bizonyos patriarchalisan is nevezhető, s a közös gazdasági érdekből s a gyöngébb védelmének elvől folyó irányoknak. Mily tág látókörre a legelágazóbb feladatoknak, midőn az óhajtott változásoknak csak egy kis részletéről van is szó!

Vizsgáljuk most a kérdés azon oldalát, hogy mi a teendője az egyes gazd. egyesületeknek a Nyitra által javasolt reform érdekében.

Támogatni mindenestre támogassuk feliratainkkal a javaslatot, ne keressük a részleteket s ne gyakoroljunk kritikát, mert hogy a lényegben egyet kell értenünk, az előre is bizonyos. Hogy mit érünk el fölterjesztéseinkkel, az ismét más kérdés, melyre a tapasztalat ismételt megadta a választ. A kormány és a törvényhozás bokros elfoglaltsága nem engedi, hogy mindig csak velünk foglalkozzék.

Ez lesz a válasz mindaddig követeléseinkre, míg be nem fejezzük társadalmi szervezkedésünk munkáját, míg mint egy ember, nem tudunk a politika terén is súlyt adni követeléseinknek.

A viszonyok eléggé megértek, nemcsak a végrehajtási törvény reformjára, hanem egy általános rendszerváltozásra is. Addig kell

tehát várunk, míg mi, kik eddig csak elszórt, általános panaszokat hallattunk, *tömör egységben, konkrét javaslatokkal* fogunk fellépni, hogy egyesült erővel vívhassuk ki a mezőgazdaság érdekében immár el nem odázható alapvető követelményeket. Ez az én hitem, ez az én bizalmam.

Bizalmam erős alapja pedig az, hogy minden lépés, a melyet a gazdákért teszünk, a haza, annak hű fia és saját existenciánk érdekében történt. Dr. Sz. F.

Gazdasági egyesületek szövetsége.

Kolozsvár, augusztus 24.

A „Köztelek” 68-ik száma volt szives az „Erdélyi Gazda” 8. számában az én névalírással megjelent ily című közleményvel foglalkozni. E foglalkozás kifejezett célja: lehetőleg megakadályozni azt, hogy az „Erdélyi Gazdasági Egylet” a saját hivatalos lapjában írott irányelveket magáévá tegye. Hogy az a „névalírás” az „E. G. E.” titkáranak és az „E. G.” szerkesztőjének a neve, a kinek kell annyi belátással birnia, hogy saját egyletének véleményével ellenkező dolgokat az egylet hivatalos lapjába ne írjon — arra ezikkiró úgy látszik nem gondolt. De hagyjuk ezt. Nehány nap alatt minden érdekelt és érdeklődőnek módjában lesz tudomást szerezni az „E. G. E.” kifordított véleményéről. Ezuttal ezikkirónak csupán egy pár megjegyzésére, állítására óhajtom megtenni szerény észrevételeimet.

A megelőző kongresszus XLIV. határozatának D pontja a következőképpen kezdődik:

„Kérje fel végül a kongresszus a szövetségbe lépett gazdasági egyesületek nagygyűlését, hogy addig is, míg a mezőgazdasági érdekképviselet törvényhozási uton szervezetenék, a gazdasági egyesületek szövetségét újalakítsa...”

Czikkiró ezzel szemben azt állítja, hogy az „alapszabályok megállapítása” a IV. orsz. gazdakongresszus feladata. — Vajjon e kon-

TÁRCZA.

Piócza nevelés.

A szőlőfolyondárral befuttatott veranda alatt vig püfékeléssel foglalkozik vala Baki Miklós uram. Értődven Baki Miklós mellé néhány falubeli zseni birtokos is, kik, délutánoként ősi magyar összetartással szoktak fáradozni a homoki vinkó fogyasztása körül; a mely áldott folyadékából ad infinitum ivódhatik, a nélkül, hogy a nemes uraknak csak a fülök hegye is bele melegednek.

Az uri társaság éppen két hanczurozó agárkutya játékában gyönyörködött, mikor az udvar ajtón egy apró ember lépett be. A hátán átköve egy doboz feküdt, a mely tele van esomagolva pántlikával, szines harasztokkal, s hasonló drágaságokkal. A kezében van a konvencionális sip, mely a közfigyelem felkeltésére szolgál. Ezuttal azonban nem mer belefújni, tartván tőle, hogy az udvaron mulatozó négy lábú hatalmasságokat maga ellen ingerli. Így sem kerülte ki azok figyelmét. A „Muczus” egyszerre felhagyott a játékkal, kikémlelte az okos szemével, hogy nincs-e valami bot-féle instrumentum a jövevény kezében; mert az agár nem olyan ostoba, mint holmi közönséges komondor, hogy vesszőbe fusson. Mikor azután az idegen a cseléd lakosztály felé settenkedett, a mely ő rá nézve valóságos kereskedelmi góczpont számba ment, a Muczus hirtelen hozzászólt s belekapott a lábikrájába.

Lehet, hogy ez nála játékszamba ment, azonban a kereskedelemnek bolygó képviselője érzékenyen vette a csapást s hangos jajveszékésbe tört ki:

„Áj, váj! Jaj nekem! Mindjárt végem van.”

Baki uram, aki a verandáról nézte végig a jelenetet, odakiáltott a hajdunak:

„Andris, hozd csak elő azt a kis izraelitát.”

A mit a hajdu meg is cselekedett s utközben jó indulatu hátbüffökkel nógatá a folyton jajveszékő ifjut, hogy mire a verandához ért, nem tudta az árva lélek, lábait, vagy vékony hátát fájlalja-e jobban?

Lehetett a fiu 14—15 éves, de a keskeny arcán annyi gond, annyi boldogtalanság ült, hogy lehetetlen volt meg nem szánni.

„No hát fiam Izrael, — szólott Baki Miklós — mondsza csak mi járatban vagy?”

„Marezinak hívnak engem”, felelt a fiu féldaczezal, könnyeit visszafojtani igyekezőn.

„Jól van, legyen a te akaratod, — mit árulsz hát fiam Abrahám.” (Akárhogy megszánta is Baki uram, a becsületes Marezi nevet bizony sajnálta azért tőle.)

A fiu kétkedőleg nézett szét, hogy nem tréfál-e vele az uraság. De aztán győzött benne az üzletember.

„Pántlikát, szines harasztot, ezérnát s gyufát mondogatá még folyton pityeregve, — a mi a skatulyáján gyullad meg — prühühü...”

„Hát azután mennyiért adsz nekem száz rőf pántlikát, de a javából?”

„Tisztelt uraságodnak csak tréfálni tetszik” — mondá a fiu erős kétkedéssel. Szegény, ha neki száz rőf pántlikája lett volna egy csomóban!

„Teremtugyse nem tréfálok. Ha nem hiszed itt van a bugyelláris, számítsd ki rögtön, mit fizetek?”

A fiu egészen meglepedezett a rosszul járt lábáról. Felvetette a fejét és számított. A szemével a menyezetre nézett, homlokát ránczokba vonta, szemöldökeit összehuzta és számított. Azután kimondta. „Szállitok 100 rőf extra fein pántlikát, tisztelt uraság fizet 9 frt 50 krt, mert 50 krt engedhetek.”

„Sok, nagyon sok, ellenkedett Baki uram, — hiszen ha így tizezer rőf pántlikát rendelék meg nálad, annak az árán egy uri telket vehetsz...”

A fiu arca tűzbe jött. Tizezer rőf pántlika. Neki minden két rőf után 5 kr. 10 rőf után 25 kr, tizezer után 250 frt. 250 frt tiszta rebach. Kár ilyen nagy számokkal tréfálni.

„... Adod-e olcsóbban barátom?” Sürgeté Baki a számítgatásban elmélyedt férfit.

„Nem lehet, magamnak is csak 50 kr. marad mellette.”

„Hanem tizezer rőfnél már többet engedhetnék...” felelt a fiu, a ki fejében már akkor az egész földgolyóbist pántlikával rakta körül.

„No hát üsse kő, ha olyan drága vagy, itt a 100 rőf pántlika ára, szólott Baki egy

gresszus — m lehetnek olya tagjai — jogi olyan kérdés nagygyűlése

Ez egy giteni nem le — mivel már foglalkoznia lását a kor gazdasági egy nagygyűlésne natos nemest szus így pro hogy az egye a kongresszu ban őket éri jobb belátás

Az „E. viták provok elodázására, sére. Hogy e nem képes megelézőleg író is, habár keket képvis összhang örv tiz sorral ala zótti összhar loznak. Ez értünk, nekü tiszteletben ugyanegy cz zeledés, min ressek.

Hogy a ben új eszm dalom, de h óta tényleg Fennáll név tudott, anna volt anyagi intézmény giteni a pro nak” kivéte

Hogy könnyű len kilátásba h

bankjegyet pedig majd ten üzletet nagyot kac

Marezt ezt a nagy sem tudta, szokás ösz felé, hol ta akadnak.

Akko ifju, mikor urfival a B

Az ur betüt csiná nagy oka

„Hova Izrael pott zsebé

„Jajj be m

„Ne a pénzed szemei má rint! Hane vel ide ad

Marezt ijedtségtől „Istet nekem!”

„Ne magam n szóra ide

„Istet vágott köz minél távo nek sféráj

ldig csak el-
lattunk, *tömör*
fogunk fellép-
hassuk ki a
el nem odáz-
t. Ez az én

dig az, hogy
akért teszünk,
existenciánk
Dr. Sz. F.

K SZÖVET-

ugusztus 24.

na volt szíves
an az én név-
nű közlemény-
zás kifejezett
zni azt, hogy
a saját hiva-
ket magáévá
az „E. G. E.”
kesztőjének a
átással birnia,
nyével ellen-
talos lapjába
látszik nem
ány nap alatt
nek módjában
G. E.” kifor-
al cikkirónak
re, állítására
zrevételeimet.
XLIV. hatá-
kezőkép kez-

resszus a szö-
tek naggyü-
hezőgazdasági
uton szervez-
zövetségét ujja-

állítja, hogy
a IV. orsz.
Vajjon e kon-

adsz nekem
l?”

sak tréfálni
edéssel. Sze-
ája lett volna

ok. Ha nem
számítsd ki

zett a rosszul
és számított.
tt, homlokát
t összehuzta
a. „Szállítok
szelt uraság
engedhetek.”
nkedett Baki
rőf pánlikát
arán egy uri

Tizezer rőf
után 5 kr.
n 250 frt. 250
gy számokkal

n barátom?
an elmélyedt

s csak 50 kr.

ár többet en-
ki fejében már
t pánlikával

n drága vagy,
ölt Baki egy

gresszus — melynek tagjai között igen sokan lehetnek olyanok, kik egy egyesületnek sem tagjai — joggal határoz, tesz és alkot egy olyan kérdésben, mely a gazd. egyletek nagygyűlése elébe utaltatott?

Ez egy olyan kérdés, melyen már segíteni nem lehet; az ideai kongresszusnak — mivel már tárgysorozatába felvételre — foglalkoznia kell azzal, de a dolog realizálását a kongresszus után mégis csak a gazdasági egyesületek képviselőiből alakulandó nagygyűlésnek kell végrehajtania. Ez kívánatos nemcsak azért, hogy a III. kongresszus így proponálta, hanem főképp azért, hogy az egyesületeknek módjukban legyen a kongresszusok ezen ideáját, mely elsősorban őket érinti, a részletekre menőleg legjobb belátásuk szerint valósítani meg.

Az „E. G.” prozozicziója nem meddő viták provokálására iratott, sem a kérdés elodázására, sem az egyenletlenség felidézésére. Hogy e kérdésben a hivatalos tervezet nem képes egyetértést létrehozni, az már megelőzőleg köztudomású volt. Maga cikkirő is, habár egy helyt „a gazdasági érdekeket képviselő tényezők közötti kedvező összhang örvendetes fennállásáról” ír, már tíz soralább „a gazdasági egyesületek közötti összhang helyreállítását” tartja fődolognak. Ez utóbbi állításával mi is egyetértünk, nekünk is ez a célunk, tartsuk hát tiszteletben egymás eszközeit, melyekkel ugyanegy ezélt szolgálunk és inkább a közeledés, mint a távolodás lehetőségét keressük.

Hogy az „E. G.” cikke nem mindenben új eszméket vet fel, készséggel koncezdálom, de hogy a mit akar, az már 18 év óta tényleg fennáll, azt elhinni nem tudom. Fennáll névleg s hogy dolgozni semmit sem tudott, annak éppen az az oka, hogy nem volt anyagi ereje, a mi nélkül akcióképes intézmény el sem képzelhető. Ezen akar segíteni a prozoziczió azon része, mely „ujnak” kivételesen elismerve lett.

Hogy a már létesített szövetségből oly könnyű lenne a kilépés, mint cikkirő azt kiállításba helyezi, nem valószínű. Hisz ahoz

az egyszerű kilépéshez első sorban a kilépő egylet alapszabályainak módosítása volna szükséges, ami tudvalevőleg nem megy oly könnyen és gyorsan s még az is kérdés, hogy ezen alapszabálymódosításokat mindig jóváhagyná-e az illetékes forum? S ha jóvá nem hagyná, bizony nem mehetne ki abból a szövetségből egy egyesület sem, ha még oly nagyon is akarna kimenni! Ez a dolog képe s nekünk a belépés előtt kötelességünk minden aggályos részt megkorrigálni, nem a belépés után.

Egyebekben utalok az „E. G. E.”-nek fennebb is jelzett és közelebből nyilvánosságra hozandó megnyilatkozására.

Tokaji László.

A fenti közleménynek két érdemlegesnek látszó része van. Az egyik, hogy a kongresszus nem állapíthatja meg az egyesületekre kötelezőleg a szövetség alapszabályait. Ez tökéletesen igaz s nem is czélozta ezt senki. A kongresszus megállapítja a szervezkedés részleteit, a mint a III. országos gazdakongresszus megállapította annak alapelveit.

E megállapodások azonban már erkölcsileg fogják kötelezni az ahhoz hozzájárult egyesületeket, mert a kongresszuson meghatalmazott s utasított képviselőkkel vesznek részt, a kik az egyesület nevében járnak el. Ha az alapszabály meg lesz, akkor azt elfogadja először az O. M. G. E. s annak alapján összehívja az első szövetségi nagygyűlést.

A másik érdemlegesnek látszó ellenvetés újból a veszélyeztetett autonomia érdekében kelt. Az alapszabályok nem módosíthatók akár mikor, s ha igen, úgy kérdés, hozzájárul-e ahhoz a földmivelésügyi miniszter.

A szabad társulás alapján álló egyesületek a törvények keretén belül tudvalevőleg szabadon alakíthatják s módosíthatják alapszabályaikat. Miután az alakítandó szövetség nem törvényen alapszik, nyilvánvaló, hogy a taggyesületek akkor léphetnek ki a szövetségből, s akként módosíthatják alapszabályaikat, amikor s ahogy

Ez más hangon kezdte.

„Ugyan Marezi, hát mit esinálsz te azzal a tíz forinttal? Veszél érte szines pánlikát meg gyermekjátékot s bekódorogsz három falut, míg tíz-husz krajezár árát eladsz belőlük. Eközben összeszidnak, kilökdösnek, a kutyák megharapdálnak. Hát ér ez valamit, te Marezi!”

A fiu nagyot sóhajtott.

„Látod te számár, én jóakaród vagyok neked. Ninesen jó dolgod, ha pánlikával akarsz kereskedni. Egy hónap alatt sem forgatod meg azt tíz forintot. Mig ha kiadogatnád kölesön egy-két napi terminusra, megduplázódva jutna vissza a kezvedhez mihamar. Így gazdagodott meg az Aron nagybátyád is, az a derék, becsületes ember.”

„De hát hogy lehet ez — trémázott Marezi, inkább önmagában, — ő mondja, hogy lehet!?”

„Hogyne lehetne, füles! Teszem azt, ide kölcsönözöd nekem a tíz forintodat...”

„Aj váj!”

„Ne ijedezzél no. Én meg adok neked róla egy írást.”

„Mit nekem az az írás!”

„Igen, de abban az írásban az fog állani, hogy te nekem 10 frtot adtál kölesön, s hogy én ezért egy hét mulva 20 forintot fogok visszafizetni. Tudod, hogy ha te ezt az írást az apámnak megmutatnád, akkor nekem keserves dolgom lenne. Azért biztos pénz az neked. Nohát, kell-e husz forint Marezi?”

A fiu gondolkozóba esett.

„Csakhogy — — — (ahán! Az urfi nagyott pislogott.) Csakhogy ha megtudják,

nekik jól esik. Hogy pedig ez alapszabært ily módosítást, mely törvénybe nem ütözköb te-szabályosan hozatott meg, a földmivelésüg. Az miniszter jóvá ne hagyja, azt talán magi kö-czikirő sem hiszi komolyan.

Az alapszabályokban igen is kívánatos, te-hogy a szövetség kifejezésre jusson s így a sz-övetségből való kilépésről az egylet min-den egyes tagja tudjon, mert csak így lehet elejét venni annak, hogy sokszor sértett ambiczióból vagy félreértésből származó sze-mélyes okok a szövetség szétbomlására ve-zessenek a nélkül, hogy arra alapos ok volna, vagy a tagok többsége azt óhajtotta volna. Csupán ez indokokból a szervezke-dés mai stádiumában a veszélyeztetett auto-nomia nevében zászlót ragadni, feltűnés vágya nélkül nem lehet.

S ha már az összhangot oly szíven viseli ezikkirő, a mint azt állítja, úgy álljon szerényen félre s felesleges harangkonga-tással ne igyekezzék a békés kedélyeket felizgatni.

Szerk.

NÖVÉNYTERMELÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Czukorrépa magtenyésztés Klein-Wanzlebenben.

¶ Németország legrégebb és leghire-sebb czukorrépa magtenyésztése a Klein-wanzlebeni czukorgyár kezében van. Klein-Wanzleben a szász tartományban fekszik a magdeburgi sikon; a gazdaság kitünő vályog-talajokkal rendelkezik; területe nem egészen sík, kissé hullámos s csak helyenként van nagyobb emelkedésekkel tarkítva.

Mikor Patrik Schireff skót farmer neme-sített gabonaféleségei a nyugoti államokban terjedni kezdtek és mikor a tenyésztés elvei ismeretesekké váltak a németországi czukor-répa magtermelők sorában M. Rabbethge és J. Giesecke a Klein-wanzlebeni czukorgyár tulajdonosai kezdtek először a czukorrépa magtenyésztéssel foglalkozni,

hogy én csak 10 forintot adtam s huszat követelek, akkor én nekem lesz keserves dolgom.”

„Hát hiszen azt írjuk a czédulára, hogy husz forintot adtál kölesön s akkor majd még úgy jön ki, mintha kamatot sem követelnél. Kell — nem kell...? — végzé az urfi, mutatva mintha menni készülné.

A zsidó fiu valóságos lázba esett. Hol a pénze után nyult, hogy no már — hol meg göresösen szoritotta össze a zsebet. Végre az üzletember győzött benne. Hirtelen elhatározással oda nyujtotta a pénzt a czédula ellenében s azután eliramodott.

Kapott tehát Marezi érdemén és akaratán kívül egy kutyaharapást, a minek oda sem nézett többé s egy kötelezvényt, amely később 20, 40 meg 100 forintot ért neki.

Hát így neveltük mi a pióczákat.

*

Sokan emlékeznek még arra, hogy ugyanez a zsidófiu nem egészen harmincz év mulva a legutolsó darab földet is kirán-totta a Bakiak lába alól. Mikor az utolsó dobpergés is elhangzott fölöttük s ősi fész-kükbe az új milliomos szállásolta be magát, keserűen kiálltott fel az öreg ur.

„Hej Marezi, be vissza szolgáltad azt a kutyaharapást!” Pedig nem volt ok Marezira haragudni. Ő csak egyike volt azoknak a parazitáknak, amelyeknek gondosan előkészített viszonyok között okvetien meg kell teremniök.

Buday Barna.

gresszus — melynek tagjai között igen sokan lehetnek olyanok, kik egy egyesületnek sem tagjai — joggal határoz, tesz és alkot egy olyan kérdésben, mely a gazd. egyletek nagygyűlése elébe utaltatott?

Ez egy olyan kérdés, melyen már segíteni nem lehet; az idei kongresszusnak — mivel már tárgysorozatába felvételre — foglalkoznia kell azzal, de a dolog realizálását a kongresszus után mégis csak a gazdasági egyletek képviselétől alakulandó nagygyűlésnek kell végrehajtania. Ez kívánatos nemcsak azért, hogy a III. kongresszus így proponálta, hanem főképp azért, hogy az egyesületeknek módjukban legyen a kongresszusok ezen ideáját, mely elsősorban őket érinti, a részletekre menőleg legjobb belátásuk szerint valósítani meg.

Az „E. G.” propositiója nem meddő viták provokálására iratott, sem a kérdés elodázására, sem az egyenlenség felidézésére. Hogy e kérdésben a hivatalos tervezet nem képes egyetértést létrehozni, az már megelőzőleg köztudomású volt. Maga ezikkiró is, habár egy helyt „a gazdasági érdekeket képviselő tényezők közötti kedvező összhang örvendetes fennállásáról” ír, már tíz sorral alább „a gazdasági egyletek közötti összhang helyreállítását” tartja fődolognak. Ez utóbbi állításával mi is egyetértünk, nekünk is ez a célunk, tartsuk hát tiszteletben egymás eszközeit, melyekkel ugyanegy célt szolgálunk és inkább a közeledés, mint a távolodás lehetőségét keressük.

Hogy az „E. G.” ezikke nem mindenben új eszméket vet fel, készséggel kenezédelom, de hogy a mit akar, az már 18 év óta tényleg fennáll, azt elhinni nem tudom. Fennáll névleg s hogy dolgozni semmit sem tudott, annak éppen az az oka, hogy nem volt anyagi ereje, a mi nélkül akcióképes intézmény el sem képzelhető. Ezen akar segíteni a propositió azon része, mely „ujnak” kivételesen elismerve lett.

Hogy a már létesített szövetségből oly könnyű lenne a kilépés, mint ezikkiró azt kilátásba helyezi, nem valószínű. Hisz ahog

az egyszerű kilépéshez első sorban a kilépő egylet alapszabályainak módosítása volna szükséges, ami tudvalevőleg nem megy oly könnyen és gyorsan s még az is kérdés, hogy ezen alapszabálymódosításokat mindig jóváhagyná-e az illetékes forum? S ha jóvá nem hagyná, bizony nem mehetne ki abból a szövetségből egy egyesület sem, ha még oly nagyon is akarna kimenni! Ez a dolog képe s nekünk a belépéselőtt kötelességünk minden aggályos részt megkorrigálni, nem a belépés után.

Egyebekben utalok az „E. G. E.”-nek fennebb is jelzett és közelebből nyilvánosságra hozandó megnyilatkozására.

Tokaji László.

A fenti közleménynek két érdemlegesnek látszó része van. Az egyik, hogy a kongresszus nem állapíthatja meg az egyesületekre kötelezőleg a szövetség alapszabályait. Ez tökéletesen igaz s nem is czélozta ezt senki. A kongresszus megállapítja a szervezkedés részleteit, a mint a III. országos gazdakongresszus megállapította annak alapelveit.

E megállapodások azonban már erkölcsileg fogják kötelezni az ahhoz hozzájárult egyesületeket, mert a kongresszuson meghatalmazott s utasított képviselőkkel vesznek részt, a kik az egyesület nevében járnak el. Ha az alapszabály meg lesz, akkor azt elfogadja először az O. M. G. E. s annak alapján összehívja az első szövetségi nagygyűlést.

A másik érdemlegesnek látszó ellenvetés újból a veszélyeztetett autonomia érdekében kelt. Az alapszabályok nem módosíthatók akár mikor, s ha igen, úgy kérdés, hozzájárul-e ahhoz a földmivélségi miniszter.

A szabad társulás alapján álló egyesületek a törvények keretén belül tudvalevőleg szabadon alakíthatják s módosíthatják alapszabályaikat. Miután az alakítandó szövetség nem törvényen alapszik, nyilvánvaló, hogy a tagegyesületek akkor léphetnek ki a szövetségből, s akként módosíthatják alapszabályaikat, amikor s ahogy

nekik jól esik. Hogy pedig ez alapszabály módosítást, mely törvénybe nem ütközik szabályosan hozatott meg, a földmivélségi miniszter jóvá ne hagyja, azt talán maga ezikkiró sem hiszi komolyan.

Az alapszabályokban igen is kívánatos, hogy a szövetség kifejezésre jusson s így a szövetségből való kilépésről az egylet minden egyes tagja tudjon, mert csak így lehet elejét venni annak, hogy sokszor sértett ambícióból vagy félreértésből származó személyes okok a szövetség szétbomlására vezessenek a nélkül, hogy arra alapos ok volna, vagy a tagok többsége azt óhajtott volna. Csupán ez indokokból a szervezkedés mai stádiumában a veszélyeztetett autonomia nevében zászlót ragadni, feltűnés vágya nélkül nem lehet.

S ha már az összhangot oly szíven viseli ezikkiró, a mint azt állítja, úgy álljon szerényen félre s felesleges harangkongatással ne igyekezzen a békés kedélyeket felizgatni.

Szerk.

NÖVÉNYTERMELÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Czukorrépa magtenyésztés Klein-Wanzlebenben.

☞ Németország legrégebb és leghiresebb czukorrépa magtenyésztése a Klein-Wanzlebeni czukorgyár kezében van. Klein-Wanzleben a szász tartományban fekszik a magdeburgi síkon; a gazdaság kitűnő vályogtalajokkal rendelkezik; területe nem egészen sík, kissé hullámos s csak helyenként van nagyobb emelkedésekkel tarkítva.

Mikor Patrik Schireff skót farmer nemesített gabonaféleségei a nyugoti államokban terjedni kezdtek és mikor a tenyésztés elvei ismeretesebbé váltak a németországi czukorrépa magtermelők sorában M. Rabbethge és J. Giesecke a Klein-Wanzlebeni czukorgyár tulajdonosai kezdtek először a czukorrépa magtenyésztéssel foglalkozni,

bankjegyet adva át a fiúnak, a pántlikát pedig majd akkor kérem meg tőled, ha Pesten üzletet nyitasz.” A mire az ur társaság nagyot kaczagot.

Marezinak a feje szinte elbódult, mikor ezt a nagy összeget a kezében érezte. Azt sem tudta, hogy jutott tovább; inkább a szokás ösztöne vezette a eselédlakosztály felé, hol tarka holmijai hálás kundsáftokra akadnak.

Akkor tért eszméletéhez a szerencsés ifju, mikor szemközt találta magát Béla urfival a Baki uram díszes esemetéjével.

Az urfi az épületet megkerülve vargabetűt csinált s úgy tört reá; úgy látszik nagy oka volt a találkozást keresni.

„Hova igyekszel Marezi?”

„Izrael fia meghökkenve, rémülten kapott zsebéhez, a hol a banknótát őrizte. „Jajj be megijedtem.”

„Ne félj te bolond, nem veszem én el a pénzed — vigasztalá az urfi, de kaján szemei mást mondtak, — mit nekem 10 forint! Hanem ha úgy magadtól, szép szerével ide adnád, jól járnál veled.”

Marezinak kerekre nyíltak a szemei az ijedségtől.

„Isten a világ felett, dehogyan adom. Jajj nekem!”

„Ne félj hát te bolond, ha mondom. Én magam nevetnélek ki, ha csak úgy egy jó szóra ide adnád a pénzedet.”

„Isten engem, hogy nem is adom” — vágott közbe a kis csirabankár s igyekezett minél távolabb húzódnai az urfi hosszú kezeinek sférájából.

Ez más hangon kezdte.

„Ugyan Marezi, hát mit csinálsz te azzal a tíz forinttal? Veszél érte színes pántlikát meg gyermekjátékot s bekóborogsz három falut, míg tíz-husz krajczár árát eladsz belőlük. Eközben összeszidnak, kilökdöcsnek, a kutyák megharapdálnak. Hát ér ez valamit, te Marezi!”

A fiu nagyot sóhajtott.

„Látod te számár, én jóakaród vagyok neked. Ninesen jó dolgod, ha pántlikával akarsz kereskedni. Egy hónap alatt sem forgatod meg azt tíz forintot. Míg ha kiadogatnád kölcsön egy-két napi terminusra, megduplázódva jutna vissza a kezedhez mihamar. Így gazdagodott meg az Aron nagybátyád is, az a derék, becsületes ember.”

„De hát hogy lehet ez — trémázott Marezi, inkább önmagában, — ő mondja, hogy lehet!?”

„Hogyne lehetne, füles! Teszem azt, ide kölcsönözöd nekem a tíz forintodat...”

„Aj váj!”

„Ne ijedezzel no. Én meg adok neked róla egy írást.”

„Mit nekem az az írást!”

„Igen, de abban az írásban az fog állani, hogy te nekem 10 frtot adtál kölcsön, s hogy én ezért egy hét múlva 20 forintot fogok visszafizetni. Tudod, hogy ha te ezt az írást az apámnak megmutatnád, akkor nekem keserves dolgom lenne. Azért biztos pénz az neked. Nohát, kell-e husz forint Marezi?”

A fiu gondolkozóra esett.

„Csakhogy — — — (ahán! Az urfi nagyott pi-logott.) Csakhogy ha megtudják,

hogy én csak 10 forintot adtam s huszat követelek, akkor én nekem lesz keserves dolgom.”

„Hát hiszen azt írjuk a czédulára, hogy husz forintot adtál kölcsön s akkor majd még úgy jön ki, mintha kamatot sem követelnél. Kell — nem kell...? — végzé az urfi, mutatva mintha menni készülné.

A zsidó fiu valóságos lázba esett. Hol a pénze után nyult, hogy no már — hol meg göresösen szoritotta össze a zsebet. Végre az üzletember győzött benne! Hirtelen elhatározással oda nyújtotta a pénzt a czédula ellenében s azután eliramodott.

Kapott tehát Marezi érdemén és akaratán kívül egy kutyaharapást, a minek oda sem nézett többé s egy kötelezvényt, amely később 20, 40 meg 100 forintot ért neki.

Hát így neveltük mi a pióczákat.

*

Sokan emlékeznek még arra, hogy ugyanez a zsidófiu nem egészen harmincz év múlva a legutolsó darab földet is kirántotta a Bakiak lába alól. Mikor az utolsó dobpergés is elhangzott fölöttük s ősi fészükbe az új milliomos szállásolta be magát, keserűen kiállt fel az öreg ur.

„Hej Marezi, be vissza szolgáltad azt a kutyaharapást!” Pedig nem volt ok Marezira haragudni. Ő csak egyike volt azoknak a parazitáknak, amelyeknek gondosan előkészített viszonyok között okvetlen meg kell teremniök.

Buday Barna.

E két tenyésztő azon elv alapján kezdte a cukorrépa magtenyésztést, hogy olyan t nyervek, mely nagy terméshozama különösen gazdag cukortartalma által jön ki. A magtenyésztés létesítésénél ők fehér sziléziai cukorrépát választották apul és első sorban a répának a megfelelő első alakot adták meg; e mellett azonban annak igen alacsony cukortartalmát is iparkodtak emelni. A cukortartalmat eleinte a répa fajsúlya után itélték meg, konyhasó-oldatban határozván azt meg.

Mikor a 60-as évek elején a répa cukortartalmát polárizálás útján kezdték meghatározni, a Klein-Wanzlebeni gyár volt az első egyike, mely a fajsúly szerint kiválasztott répák cukortartalmát polárizálás által is meghatározta. Ezen tenyész kiválasztás mellett sikerült a gyárnak a legjobban polárizáló répák után egy pár év leforgása alatt új tenyészcsaládokat nyerni, melyek a további tenyésztés alapjául szolgáltak.

A további tenyésztés véghezvitelénél nagy szerep jutott az egyes répacsaládok körében fellépő *spontán variációknak*; ezeknek kiválasztása és a tenyésztés körében történt ügyes felhasználása által nyerték az új répa-fajtákat, a melyekből a jó tulajdonságok által feltűnő változatokat ügyesen kiválasztva és továbbtenyésztve, sikerült ezen jó tulajdonságokat állandósítani, úgy, hogy a 60-as évek végén az „eredeti Klein-Wanzlebeni cukorrépa” mint tipikus répa fajta általános elterjedést nyert.

A répa alakja (178. ábra) hosszukás, kupalakra emlékeztet, elszélesedő fejjel, melyen rövid nyakon, keskeny gyűrű alakjában foglal helyet a hosszonyelű, erősen fodrozott levélzet. A répa teste a fej alatt kissé kiszélesedik és szelíden csavarodik. E csavarodás következtében a répa testét egy csekély barázda szeli át, mely rendszeren a répának mindkét oldalán észlelhető; sok esetben azonban a szélesebb oldalon erőteljesebben van kifejlődve. A barázdában — főleg a felső- és középtájon — foglal helyet a répának sűrű, de igen finom oldalgyökérzete. A répa szilárd, kemény husu, igen lédus. A kéreg vékony s érdes felületű.

Ezen répaalak eléri a Klein-Wanzlebeni gyár czélját, melyet a tenyésztés megkezdésénél maga elé tűzött. A magtenyésztésnél fő elvük ma is az, hogy egy terület-egységen lehetőleg sok cukrot termeljenek, melyet úgy érhetnek el, hogy aránylag nagy testű répát természetesen magas cukortartalommal. Tudvalevő dolog az, hogy a cukortartalmat csak egy bizonyos mértékig lehet fokozni a répában, mert a dolognak tulajdonsága a termő képesség rovására vezet. Ennek alapján a gyár a vevők igényeihez képest, manapság háromféle nagyságú répát hoz forgalomba, nevezetesen: nagy, közép-nagy, és kisalaku répát.

A nagyalaknál az egyes répák átlagos súlya 1000—1300 gr. sőt még ezen felül is ingadozik. Az ilyen nagyalakú répa termelésénél természetesen főszerepet játszik a területesség után elérhető nagy termés hozam, tehát főleg a mennyiség.

A közepalak a két szélsőség között foglal helyet, az átlagos súly 700—1000 gr. között mozog. Ez alaknál közép-nagy termések mellett aránylag sok cukrot nyer a termelő.

A kisalaknál az egyes répák átlagos súlya 500—700 gr. között foglal helyet, s termelésével a jó minőség van egybekapcsolva.

A gyárnak, mint később látni fogjuk, az alakoknak nagyság szerinti osztályozása nem csekély munkát és költséget okoz, de ezen munkálatnak is megvan az oka.

Tudnunk kell ugyanis, hogy az egyes répatermelő országokban divó különféle cukoradó-rendszerek következtében a magte-

nyesztőre nem épen könnyen megoldható feladat hárul. Az adórendszereknél véghezvitt változtatásokkal karöltve jár az illető ország termelőinek fokozottabb igénye a répa egy vagy más tulajdonságát illetőleg. A gyár törekvése ezen igényekkel szemben az, hogy oly répát produkáljon, a mely magas cukortartalom mellett, mennyiségben is kielégítő termést ad.

Azon országokban, hol a gyáraknak kész terményét adóztatják meg, olyan répa-féleségek nyerne elterjedést, melyek egy területegységre lehetőleg sok cukrot szolgáltatnak. Ezért a kisalaku wanzlebeni répát főleg a francziák keresik, mivel ott a kész terményeket adóztatják meg. A nagyalakot a porosz és egyes osztrák gyárak kedvelik; míg a közepalakot legszívesebben veszik a mi gyáraink és a legtöbb német gyár.

Az anyarépa kiválasztása ősszel kezdődik, amikor szedés alkalmával az erre már jól begyakorolt munkások a megfelelő levélzettel és alakkal bíró répákat kiválasztják. Azon répák, melyek nem bírnak megfelelő alakkal, mindjárt ott félredobotnak. A kiválasztott répákat összegyűjtik s azután súly szerint osztályozzák. A súlyt érzékeny rugós mérlegen határozzák meg s az képezi alapját a fentebb érintett különböző súlyú répa osztályozásának. Az észlelt súlyok szerint ugyanis a répák különböző osztályokba soroztatnak, az egyes osztályok elkülönítve rakatnak el. Az elrakásnál vigyázni kell arra, hogy a répa fagytól és nedvességtől ne szenvedjen. E czélból Klein-Wanzlebenben 1 láb mély árkot készítenek, hol a répát függélyesen helyezik el; a répa feje felfelé néz. Az egyes répák 10—12 cm. távolságban vannak, a közöket földdel tömők ki, úgy hogy minden egyes répa magában áll. Az így elhelyezett répákat kezdetben vékony földtakaró védi a külső lég behatásától, e takarót azután a hőmérséklet eszkenése arányában vastagítják egy lábnyira; ilyen vastag földréteg a legerősebb hidegben is elegendő a fagy elhárítására.

Nem sokkal a répaszedés befejezése után — rendszeren december hó folyamán — megkezdődnek a polározás szerinti osztályozások előmunkálatai. A répa alakját meg egyszer jól átvizsgálják, miközben a ráta-padt földet gondosan eltávolítják; azután megegyezően lemérik az egyes répákat s azokat a súly szerint oly módon osztályozzák, hogy minden osztály között 50 gr. különbség van.

Ezután minden egyes súly-osztályba tartozó répának konyhasó oldatban meghatározzák a fajsúlyát; az oldatnak sűrűségét a répa minőségéhez mérten adják meg. Egyszerre 100 répát vesznek vizsgálat alá, mely czélból a répa közepe táján vízszintes irányban egy darabot kézi furó segítségével kiemelnek s erről a kérget lehámozzák. Az oldatba hozott répák egyrésze alámerül, egyrésze pedig uszik, az oldat felszínén. Mivel a Klein-Wanzlebeniek az oldatba hozott répából rendszeren 60%-ot eltávolítanak, az oldatot annyira sűrítik vagy higitják, míg 60 drb répa a felszínen marad. A felszínen uszó répákat azután a további vizsgálat köréből teljesen eltávolítják s az oldat sűrűségét Brix-féle fokokban fajsúlymértővel meghatározzák.

A fajsúly szerint kiválasztott répa most a polározásnak vettetik alá. A hosszadalmas polározási eljárás leírását mellőzve, csak azt említem, hogy a polározásnál a gyár által módosított „Pellet“-csövet használják s a cukortartalmat a répában hidegvizes kivonási eljárás útján határozzák meg. A nyert eredmény után ismét osztályozzák a répát, a legjobb eredményt mutató — elite — osztályok, azután még egy vizsgálatnak: a Scheibler-féle alkoholos extrahálásnak vetetik alá. Ez utolsó vizsgálatnak czélja

tulajdonképpen a cukortartalomnak lehető legpontosabb meghatározása, illetőleg az előbbi meghatározás ellenőrzése.

Azon répák, melyek még több cukrot tartalmaznak, mint a polározásnál észleltetett, mint legjobb minőségűek — super-elitek — jelöltetnek meg, s ezek képezik a gyár *tenyésztőrsét*, tehát alapját a további tenyésztés üzésének.

A répaosztályozás polárizálás után az értékszám táblázatok alapján történik, ezen táblázatokat az egyes családoknál évről-évre véghezvitt vizsgálatok eredményeinek megállapítása s a tenyésztésnél közrejátszó tulajdonságok pontos feljegyzése útján állítják össze. Megvizsgálás után a kiválasztott répákat családonként helyezik el egy pinczehelyiségben, száritott homok közé, hogy azok minden sérüléstől óva legyenek. Kiültetésig itt marad a répa, a kiültetés április hó folyamán következik be.

A tenyésztőrs kiültetésénél a talaj előkészítésére, annak trágyázási állapotára és az az előveteményre különös gondot fordítanak; a tenyésztés ideje alatt pedig mindent elkövetnek arra nézve, miszerint ezen értékes anyag után sok magot nyerhessenek.

Előveteménynek legszívesebben vetnek rozst, mely alá istállótrágyát adnak. Közvetlen a magrépa alá az elite törzsnél sohasem alkalmaznak istállótrágyát, mivel azt tapasztalták, hogy a direkte adott istállótrágya a mag érését igen egyenlőtlenül teszi s a minőségre sincs kedvező befolyással. A rozsz lekerülte után a tarló sekélyen alászántják, ha a gyomok kikeltek, keverő szántást adnak s ősszel mélyen felszántják a talajt. Tavasszal első munka a talaj megfogolása, melynek végzésénél nagyon vigyáznak arra, hogy a talaj meglehetősen szikadt legyen. Fogolás után pár hétig pihen a talaj, hogy az esetleg áttelelt gyomok kikelhessenek. Ezután a talaj porhanyításához látnak, melyet az őszi mélyszántásnak megfelelő mélységre Kühn-féle extirpátorokkal végeztenek. Porhanyítás után hengereznek s ha a talaj egy hengerezés után még nem elég tömött, a henger után ismét boronálnak s ezután még egyszer hengereznek. Ily módon előkészítvén a talajt, következik a répaültetés.

Közvetlen kiültetés előtt minden egyes super-elite répát több részre vágnak a hossz-tengegy irányában, azon czélból, hogy egy répa után 6—8 tövet nevelhessenek s ennek arányában több magot nyerjenek. Ezen eljárásra sok évi tapasztalat vezette a wanzlebenieket, mert így egy répa után sokkal több magot nyernek, mintha az egészben lett volna kiültetve. A répa 60 cm. sor- és 50 cm. növény-távolságra lesz kiültetve. Kiültetés után a répát néhányszor gondosan megkapálják, hogy ott gyom meg ne fészkelhesse magát. Mikor a répa száriba indul, karókat vernek az egyes tövek mellé, ahhoz kötik a hajtásokat, hogy azokat a szél le ne tördelhesse. A virágzás elmúltával pedig a hajtások végeit levagdossák, hogy a mag érése az egész száron lehetőleg egy időben következzen be.

A super-elite répamag kézzel morzsolatják le a szárról s gondosan ki lesz rostálva. A teljesen megtisztított mag ezután szellős magtárba kerül s a tavaszi elvetésig itt raktároztatik.

Még megemlítem azt, hogy ezen törzstenyésztést kiültetés után sodronyhálóval veszik körül, hogy a nyulak és más állatok ellen megvédelmezhessek; a tenyésztés felelő részénél pedig ezen sodronyháló felülről is védi az ültetvényt, mely a jégverés ellen nyújt védelmet. Nagy szárazság esetén naponta megöntözik az egyes töveket; tehát minden lehető megtesznek arra nézve, hogy ezen törzstenyésztés után sok és kifogástalan magot nyerjenek.

Az e
sági üzem
lommall m

ÁL
R

Intézk
emelé

Sváj
törvénye,
czélozza
köztenyész
hetik. Ez
felel meg
vaslatot
évi márcz
oly intézk
a nagyobb
míg a kis
vényileg
nem hozza
több Ber
előbbi ny
javaslatot
kos, 13.7
5-én a b
nyújtott.

Eze
lat első s

„1.
szarvas é
léséhez
vetkező
czélból
minimun
vetésébe
következ
A lóteny
marhater
aprómár
Eze
a követk

Az
mének,
czák díj
nyésmé
zésére és
nyok és
ditandók

A l
év márcz
Dijazásr
reszteret
nyiben a
gazdaság
felelnek.
zasi lajs
nyészlov
törzskön
érésére
éven alu
csátható
díjazásr
díjazott
nek. A
díjazási
tésre es
kantonn
tok boe
donosai
tésre ha

Az
előbbiek
határoz
szarvas
tatnak.
(simme

Az elite mag elvetéséről a gyár gazdasági üzeméről és berendezéséről más alkalommal mondom el egyet-mást.

Ráczó Imre.

ÁLLATTENYÉSZTÉS

Rovatvezető: Monostori Károly.

Intézkedések az állattenyésztés emelése érdekében Svájcban.

Svájcban van egy 1872-ban hozott törvénye, mely az állattenyésztés emelését célozza s a melynek a svájciak részben köztenyésztésük magas színvonalát köszönhetik. Ezen törvény azonban ma már nem felel meg minden tekintetben, új törvényjavaslatot készítettek tehát, mely azonban f. évi márczius 1-én leszávatott, mert több oly intézkedést tartalmazott, melyek inkább a nagyobb tenyésztőknek kedveztek, míg a kis tenyésztőkre nézve a törvényileg biztosított előnyök majdnem hozzáférhetetlenek voltak. Azóta több Bern kantonbeli szakférfiu az előbbi nyomán kidolgozott egy újabb javaslatot, melyet Burger thuni lakos, 13.700 aláírással ellátva, e hó 5-én a berni szövetség tanácsnak benyújtott.

Ezen átdolgozott törvényjavaslat első szakasza így szól:

„1. §. Az állam hozzájárul a ló-, szarvas és aprómarhatenyésztés emeléséhez és javításához az alább következő határozmányok szerint, mely ezéltől évenként a szükséges hitelt, minimumban 120.000 frankot, költségvetésébe felvesz s a mely összeg a következő célokra használandó fel: A lótenyésztésre 25.000 fr., a szarvasmarhatenyésztésre 80.000 fr. és az aprómarha tenyésztésre 15.000 fr.“

Ezen összegek hovafordításáról a következő szakaszok intézkednek.

I. Lótenyésztés.

Az engedélyezett hitel tenyészmének, méncsikók és tenyészkancaik díjazására, továbbá kiváló tenyészmenek beszerzésének segélyezésére és a lódíjazások, nyomtatványok és levelezések költségeire fordítandók.

A lódíjazások (szemlék) minden év márczius havában tartatnak meg. Díjazásra bocsáttatnak belföldi, keresztezett és importált fajták, a melynyiben a honi viszonyoknak (mezőgazdaság és katonai szolgálatra) megfelelőnek. A lovakról hágtási és csikózási lajstrom vezetendő. Csak oly tenyészlovak díjazhatók és vezethetők be a törzskönyvbe, melyek a kitűzött tenyészszél elérésére alkalmas tulajdonságokkal bírnak. 3 éven aluli ménnek köztenyésztésre nem bocsáthatók. Kancák csak akkor bocsáthatók díjazásra, ha vemhesek vagy szoptatnak. A díjazott állatok sűtővással megbélyegeztetnek. A díjat nyert állatokat a következő díjazásig eladni nem szabad. Köztenyésztésre csak díjazott, vagy a szövetség által kantonnak rendelkezésére bocsáttott apaállatok bocsáthatók. Nem díjazott ménnek tulajdonosai ezeket csak saját kanczáik fedeztetésre használhatják.

II. Szarvasmarhatenyésztés.

Az erre vonatkozó határozmányok az előbbiekhöz hasonlóak; eltérő és kiegészítő határozmányai a következők: A nyilvános szarvasmarhadíjazások minden év őszén tartatnak. Csak a tiszta berni tarka marha (simmenthali jelleg) és a tiszta borzderes

fajtaoz tartozó állatok díjazhatók. Keresztezések kizáratnak. Egy kiállító a díjazásban legfeljebb 12 db marhával vehet részt.

Díjazott bikákért a hágtási díj legfeljebb 10 frank lehet. Minden díjazásra elővezetett bikáról igazolandó, hogy díjazott apától származik. Minden tenyészbikát tartó tenyésztő köteles egy hágtási és elletési lajstromot vezetni. A tenyészörzskönyvek egységes minta szerint a svájci mezőgazdasági igazgatóságtól szerezhetők be.

III. Aprómarhatenyésztés.

Az erre engedélyezett hitel kanok kozák, bak- és nösténykecskék díjazására és a felmerülő szemle-, nyomtatvány- és levelezési költségekre fordítandó.

IV. Általános intézkedések.

A díjazott állatok tulajdonosai kötelesek, ezen állataikat a következő évi szemlék valamelyikén az állattenyésztési bizottságnak

178. ábra. Eredeti klein-wanzlebeni cukorrépa.

ujból elővezetni, ellenkező esetben tartoznak a nyert díjat visszafizetni. Ha valaki díjazott állatját a törvényes idő letelte előtt akarja a kantonon kívül eladni, ugy erre a mezőgazdasági igazgatóság engedélyét kell kikérnie. Az állattenyésztési bizottságok, (minden állatfajra egy külön bizottság,) 4 évre választatnak a szövetségi tanács által.

Ezen javaslat tehát, ha törvényyé lesz, nem megvetendő anyagi előnyöket biztosít a tenyésztőknek a nyerhető díjakon (lovaknál 300, szarvasmarháknál 250 frank állami és ugyanannyi kantoni díj) és a díjazási bélyeggel ellátott állatok szükségképpen magasabb áraiban, miáltal a tenyésztők minél jobb anyag produkálására ösztönöztetnek; az így nyert nemesebb állatállomány megtartásáról, gondoskodva van a kiviteli tilalom által, további javításáról pedig a nemes apaállatok vásárlásának állami segélyezése és azon intézkedés által, hogy a köztenyésztésben csak díjazott apaállatok

használhatók, a mi nagyon fontos, mert ily módon a kistenyésztőknek is a legjobb tenyészanyag előállítása tétetik lehetővé. Az állatok bírálta a szemléken, valamint a köztenyésztési lajstromok (örzskönyvek) vezetése bizonyára nagyban hozzájárulnak a tenyésztoi szakértelem terjesztéséhez és fejlesztéséhez. W. N.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Dr. Hutya Ferencz.

A sertésvész kórboncztoni elváltozásairól.

A sertésvész elleni sikeres védekezés szempontjából feltétlenül szükséges, hogy a betegség lehetőleg már első jelelentezésekor felismertessék, miután csakis ily módon remélhető, hogy az óvintézkedések segélyével utját állhatjuk a járvány terjedésének. A mennyiben azonban a sertésvész tünetei nem minden esetben egyformák s egyáltalában nem jellemzőek, sok nehézségbe ütközik a betegségnek élő állatokon való felismerése. Ellenben a sertésvészben elhullott állatok felbontása s az egyes szerveknek, különösen pedig a tüdőnek és beleknek megvizsgálásakor rendszeren találunk olyan elváltozásokat, a melyek alapján a betegség felismerhető. Indokoltnak látjuk ez okból dr. Rácz István tanárnak a „Gazdasági előadások“-ban legközelebb megjelenő czimű értekezéséből közölni azon részletet, mely a sertésvész esetén keletkező boncztoni elváltozásokat ismerteti.

*

A sertésvész következtében keletkező boncztoni elváltozások a betegség heveny és félheveny idült lefolyása szerint igen lényeges különbségeket tüntetnek fel, ugy az elváltozások helyére, valamint kiterjedésére és intenzitására vonatkozólag.

Az egészen gyors lefolyású, rosszindulatu esetekben, a mikor a szervezetbe jutott fertőző anyag nagy mennyisége, illetőleg nagyfoku virulenciája folytán az állat hamarabb elpusztul, mintsem a tüdő és bél súlyosabb megbetegedése kifejlődhetnék, vérömléses septikaemia alakjában folyik le a betegség. Ennek folytán a bőrön, különösen pedig annak vékonyabb részein számos lenese — egész tallérmeckorosságú, intenzív vörös folt látható, melyek többnyire szabálytalan kerekalakuak, élesen határoltak s néha egy kissé kiemelkednek. Ilyen vörös foltok előfordulnak sokszor a szalonnában, sőt az izomzatban is.

A hasüreget megnyitva a hashártya alatt, a belfodorban és a vese körüli zsirtokban szintén sok vörös foltot találunk. A vese körül a kötőszövetben elég gyakran nagyfoku véres beszűródést, vagy több-kevesebb félig alvadt vért látunk. A vese tetemesen megnagyobbodhatik, és felülete egészen tarka lehet a vérömlésektől; állományában, illetőleg metszslapján kiterjedt vérzések mutatkoznak, ennek folytán helyenkint feketés-vörös, fényes és nedvdus. A vesemedence és a folytatását képező hügyvezető félig folyó, vagy lazán alvadt vérral telt. A hügyhólyagban több-kevesebb véralvadék, vagy zavaros barnászvörös vizelet van. A belfodor erei tágultak, nyirokmirigyei megnagyobbodtak, vérömléses kinézésűek. A gyomor nyálkhartyája hurutos állapotban van és

sokszor vérömléses. A bél sárgás vagy barnásvörös pépes anyagot tartalmaz, s az utóbbi esetben sok vérömlés fedi a nyálkahártyát, melyektől sötétvörös, tarkázott kinézést nyer; máskor ellenben csak kisebb foku bélhurut állapítható meg.

Azonkívül a tüdőben, a légeső és a hörgők nyálkahártyáján, a szívburkon és a szív belső hártáján, sőt az agyban és agyburkokon is találhatók kisebb-nagyobb vérzések nyomai.

A heveny alakra tehát az jellemző, hogy az egyes szervek súlyosabb elváltozása nélkül, nagy számú kisebb-nagyobb vérömlést látunk azokban.

Ha a betegség lassabban, tehát félheveny, vagy éppen idült alakban folyik le, megváltozik a kórboneztani kép is. Ilyenkor a bőrön a nyaknak, hasnak, a hátulsó végtagok belső felületének és a fartájának megfelelőleg nagyobb, elmosódott határu sötétvörös foltok láthatók, a hol a bőr kissé duzzadt, a szalonna helyenként vizenyős és apró vörös foltokkal tarkázott.

A mellüregben több-kevesebb rostonyalvadékkal kevert savószzerű folyadék, vagyis izzadmány van; a mellhártyán gyuladás jelenségei: rostonyás hárták láthatók, a melyek a tüdő lebenyeit egymáshoz vagy a mellkashoz tapasztják. A tüdő helyenkint megnagyobbodott, tömött és rugalmatlan: ezen részek metszéspapja barnavörös, néha szürkésvörös s gombostüfej — egész kendermag mekkoraságu, élesen határolt, szennyes-sárga góczokkal borított, a melyek nem egyebek, mint a tüdő szövetének elhalt részei. Azonkívül szürkés vörös, kocsonyás kinézésű csíkok mutatkoznak a metszéspapján, miután a tüdő hólyagos szövege között haladó kötőszöveti sővények is részt vesznek a gyuladásban, a mi a ragadós tödőlobhoz némileg hasonlóvá teszi a tüdőbeli elváltozásokat. (179. ábra.)

Rendesen a szív burkára is áttérjed a gyuladás s ennek folytán a szivburok savós tartalma megszorodik, zavarossá lesz s rostonya-alvadékokkal kevert. A szív külső felületét vékony szürkés-fehér lemezes hárták borítják, belső hártája alatt pedig vérömlések láthatók.

Az emésztő csatornában néha csak heveny hurutot, máskor ellenben súlyos vérömléses, sőt croupos gyuladást találunk, ennek következtében a belek, de főképpen a vakbél nyálkahártyája sötétvörös, duzzadt, erősen ráncos és feketés foltokkal tarkázott; azonkívül sokszor még lenese, egész krajezar mekkoraságu, szürkés-sárga, kissé kiemelkedő góczokat is látunk rajta, vagyis a bél nyálkahártyájába ágyazott mirigyves képletek duzzadtak, sőt elsajtosodottak. Fordulnak végre elő olyan esetek is, a mikor a nyálkahártya felületét finom szürkésbarna, egynemű korpa-szerű bevonat borítja.

Egy pár esetben a bázsingban és gyomorban rostonyás gyuladást láttam, a menyinyben a sötét-vörös és erősen duzzadt nyálkahártyát körülirt helyeken szürkés vagy sárgás színű, lágy felrakódások fedték.

A lép rendszeren normális kinézésű s aránylag ritkán találunk kisebb foku lépduzzanatot is; ha pedig a tüdőnek és beleknek említett boneztani elváltozásaival együtt nagyfoku lépduzzanat konstatalható, ugy többnyire vegyes fertőzéstről van szó, a mi nem is tartozik a ritkaságok közé és ilyenkor tulajdonképpen az orbánc következményének tekintendő a lép heveny duzzadása.

Legváltozatosabbak a boneztani elváltozások a sertésvész idült eseteiben, a melyre főképpen a beleknek croupos-difteriás megbetegedése és a tüdőben található nagyobb elhalt góczok jellemzőek.

A bőr elváltozásai idült esetekben már nem olyan feltűnőek, miután azok részben visszafejlődtek, illetőleg gyógyulófélben vannak. Csakis elszórtan találunk egyes barnás-

vörös kerekalaku, széleiken már fellazult s ugyszólva csak a közepükön tapadó szennyesbarna pörköket, a melyek könnyen leválnak s alattuk egy kis bemélyedés látható. Több esetben nagyobb kiterjedésű üszkösödést láttam a fejen, nyakon, háton vagy a faron, a hol a bőr száraz, pergamenszerű réteggé alakult át, behasadozott vagy felvált, míg az alatta levő kötőszövet szennyes vörös volt s genyes anyag borította. Néha azonkívül a szőr nagyobb területeken kihull. Különösen feltűnő ez a fekete bőrű sertéseken, a melyeknek testén a betegség után egyes festeny nélküli, csaknem fehér foltok tűnnek elő (180. ábra), a melyeket egészen szőke szőr borít, míg ellenben a test egyéb részein, a hol a bőr fekete maradt, fekete a szőrzet is.

Legszembeötlőbbek idült esetekben a belek elváltozásai. A hashártyán, illetőleg a belek savós hártáján lefolyó idült gyuladás következtében a vastagbélnek egymás mellett

179. ábra. Gyulladásban lévő tüdőrésztlet átmetszete számos vérömléssel és elhalt gócczal.

fekvő részletei összenőnek s az összenövés helyén a bél fala merev, sokszor a daganatszerűen elődomborodik (181. ábra). Ha ezen részleteknek megfelelőleg a beleket felvágjuk, a bél nyálkahártyáján sárgás-szürke, vagy szennyes-barna, többnyire élesen körülirt góczokat találunk, a melyek száraz sajtyszerű anyagból állanak, gyakran koncentrikus szerkezetet mutatnak, vagy gombszerűen kiemelkednek.

A nagysága ezen góczoknak igen különböző s lenese- egész koronamekkorasága között váltakozik; de találunk kivételesen gyermektényrnyi plaqueokat is, a melyek több egymás mellett keletkező kisebb gócznak összeolvadásából jönnek létre. E helyeknek megfelelőleg a bél falának felületesebb rétegei sárgás sajtyszerű vagy szürke szalonnaszerű anyaggá alakultak át s a szomszédos bélrésztletek tetemesen megvastagodva, sáncszerűen kiemelkednek az elhalt részek közül. (182. ábra.)

Ez a sajtásos szöveti elváltozás a croupos-difteriás bélgyulladásnak, illetőleg

a necrosisnak következménye, a mely a sertésvész következtében a bél nyálkahártyájában levő folliculosokból indul ki s egyrészt rostonyás izzadmány keletkezésével, másrészt szöveti elhalással jár.

Sok esetben a diphtheriás álhártyák közül egyesek leválnak s a helyükön szennyes sárga, lágy sajtához hasonló anyaggal borított vagy szalonnás alapu fekélyek maradnak vissza (183. ábra), melyek aztán a szélektől befelé terjedőleg gyógyulhatnak s helyükön kötőszöveti hegek keletkeznek, a melyek néha szürkésen vagy feketésen festenyettek.

Difteriás folyamatok lehetnek azonkívül a száj nyálkahártyáján, a nyelven és a mandolákon is. A nyelvnek rendeseke a csucsán, vagy a szélein, de néha a hátán is élesen körülirt sárgás vagy szürkés részletek mutatkoznak, melyek nem egyebek, mint erősen tapadó álhártyák s eltávolítások után szürkés-sárga, egyenetlen alaku fekélyek maradnak vissza. A megbetegedett mandolák, mint tojásdad képletek emelkednek ki, melyeknek felületét szürkésbarna, repedezett és száraz réteg borítja. Hasonló elváltozások fordulhatnak elő a garatban, gégefedőn, gégeben, sőt a légeső kezdeti részében is.

A tüdőben egyes nagyobb tömött részletek találhatók, a melyeknek megfelelőleg a metszéspap szürkés- vagy sárgásvörös s rajta élesen határolt, szabálytalan szennyes-sárga vagy szürkésvörös részletek láthatók, a melyek környezetüktől elég könnyen elválnak és kikaparhatók. Ezen egymástól elütő színű góczok igen tarka kinézést kölcsönöznek a tüdőnek, a mi annál szembeötlőbb, mert helyenkint a kötőszövet is megszorodik és szürke csíkok alakjában választja el egymástól a gyuladásos részeket; ugy hogy a metszéspap előtűnő elváltozások szembeötlő módon emlékeztetnek a ragadós tödőlobra.

Elég gyakran találunk azonkívül nagyobb, mintegy mogyoró egész diómekkoráságu betokolt góczokat is, a melyeket szívós kötőszöveti burok vesz körül s tartalmuk száraz vagy lágy sárgásvörös, illetőleg szürke anyagból áll. Az elhalt és eltokolt góczok felett a tüdő felületén, vagyis a mellhártyán is láthatók gyuladásos elváltozások, melyek folytán a tüdő egészen a mellkashoz nőhet.

A tüdők közelében elhelyezett nyirok-mirigyekben sokszor nagyobb sajtos góczok vannak, de előfordulnak ilyenek az állalati, belfodorbeli, lágyéki stb. nyirok-mirigyekben is.

Mindezeket a boneztani elváltozásokat számtalanszor láttam a tavalyi és ezidei járvány alkalmával, s Kőbányán azt is figyelemmel kísérhettem, hogy mint változott a betegség karaktere. A járvány kezdetén ugyszólva kizárólag gyors lefolyásu esetek fordultak elő, később a betegség már inkább félheveny lefolyást mutatott, s ennek folytán vérömléses karaktere már kevésbé volt szembeötlő és a legfeltűnőbb elváltozások a tüdőben és mellhártyán voltak; azután pedig, mikor a járvány több hét, illetőleg mintegy két hónapon át fennállott, a bél gyuladása lépett előtérbe.

A Kőbányán szerzett tapasztalatok tehát már azért is tanulságosak, mert kitűnik azokból, hogy egy és ugyanazon járvány lefolyása közben nemcsak egymásmellett, de sőt igen sokszor ugyanazon állatban is előfordulnak mindazon elváltozások, amelyeket eddig a sertésvészre, illetőleg a sertéskolerára tartottak jellemzőknek, ugy hogy ezen betegségeknek elkülönítése kórtani szempontból ma már nem indokolható, mert a fertőző anyag virulenciájának változása és a fertőzés különböző módja magában véve is megmagyarázza a betegség jelenségei, lefolyása és elváltozásai tekintetében mutatkozó különbségeket.

Dr. Rátz István.

EZREI

Ker

Megta ország ker buzzalom hozott fel

Elénk

gresszus el hogy tizen kertészeti lon állott t gyakorlati kat a vég is sikerült. a kertgaz theorikus átmenve, azokból a korlati has vártuk a k társadalmi rekedt ideá

A rés sem kicsin let, hiszen kik kibont érdekeltség a közügy, igyekeztek lyezni. A jelentek te kedők legi gensének emelkedtek a honnan eszmék írá e hivatott is saját kö hü és elf adják.

Ebből lett helyes kvalifikáln mint olyan megállapod kertészetre

S tal nik, mert foglaljuk e felől nem szólhatunk sünkre.

Hisz lóban ug kongresszu erkölcsi k országos ug ez a néps zéket tanu nek társad dett hangv kongresszu kiváló vez vonalon á színvonalá nyegre ke nok voltak gas színv gessé tett gel került mindazt, a szólalath azok tény lyeke vona zelről érde lendítése, sági üzem adógy s krónikus figyelme Am nek a ké kiterjeszté

EZREDÉVES KIÁLLÍTÁS.

Kertészek kongresszusa.

Megtartották kongresszusukat Magyarország kertészei is s ez alkalomra az ügybuzgalom mintegy 170 kertészkedő gazdát hozott fel a fővárosba.

Elénk érdeklődéssel néztünk e kongresszus elé, mert jól emlékezünk még arra, hogy tizenegy évvel ezelőtt tartott országos kertészeti értekezlet milyen magas színvonalon állott tanácskozásaiiban s mennyi fontos gyakorlati kérdést pendített meg, habár azokat a végleges megoldás útjára terelnie nem is sikerült. De éppen mert sok kérdés van a kertgazdaság keretében, a melyek a theoretikus értékű diskussziók proceduráján átmenve, kellőleg megérték már arra, hogy azokból a cselekvésbe lépő intézkedés gyakorlati hasznót is mutasson fel: éppen ezért vártuk a kertészeti kongresszust, mint olyan társadalmi akciót, mely a közéletben megrekedt ideáknak újabb lökést hivatott adni.

A résztvevők csekély száma dacára sem kicsinylendő ez az értekezlet, hiszen itt volt azoknak java, kik kibontakozván az egyéni érdekeltség szűk határhoz, a közös jó érdekében igyekeztek szavukat latba helyezni. A kongresszuson megjelentek tehát, a hazai kertészkedők legintelligensebb kontingensének tekinthetők, akik felemelkedtek arra a magaslatra, a honnan egy országot érintő eszmék irányítására ismertetnek e hivatottaknak, de legalább is saját körük érdekeltségének hű és elfogadható kifejezését adják.

Ebből a szempontból kellett helyesen megítélnünk és kvalifikálnunk a kongresszust, mint olyan gyűlekezetet, mely megállapodásaival a magyar kertészetnek prejudikálni akar.

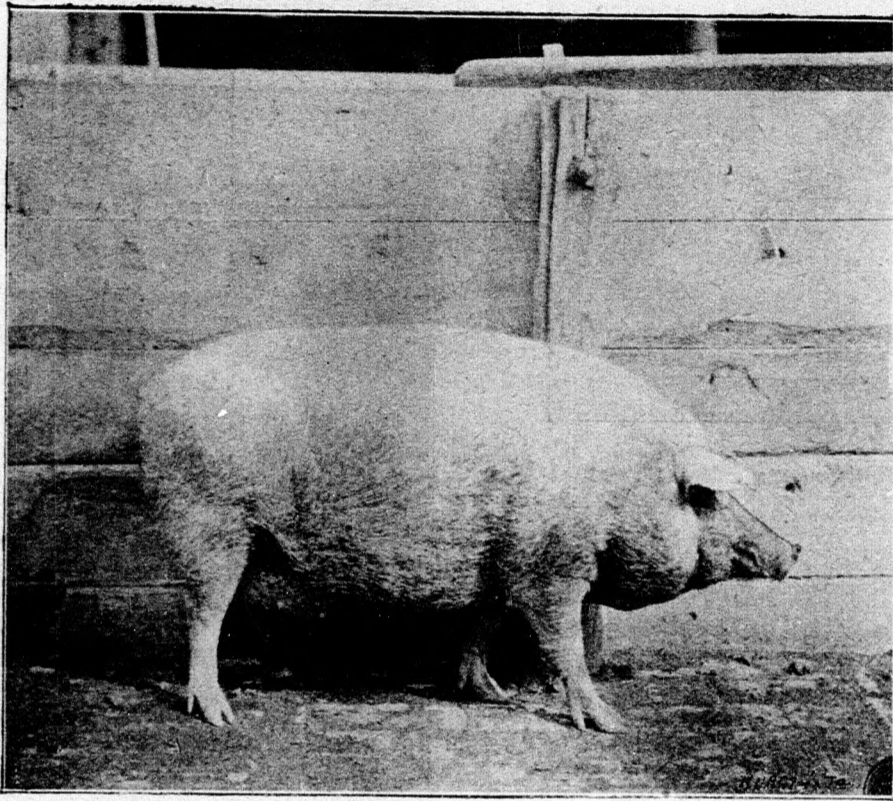
S talán csak azért történik, mert e szigorú nézőpontot foglaljuk el, hogy a kongresszus felől nem minden irányban szólhatunk teljes megelégedésünkre.

Hisz nem tagadhatni, valóban úgy indult meg ez a kongresszus, mint egy olyan erkölcsi közület méltóságához illik, a mely országos ügyek fölött fog tanácskozni. Darányi, ez a népszerű miniszter, a ki oly kitűnő érzékét tanusít a földmívelési tárca vezetőjének társadalmi kötelességei iránt, emelkedett hangú beszéddel adta meg a tenort a kongresszushoz, melyet úgy a derék elnök kiváló vezetése, mint az előadóknak magas vonalon álló fejtegetései a kezdet magas színvonalán igyekeztek fentartani. És a szönyegre került kérdések tényleg mind olyanok voltak, a melyek a tanácskozásnak magas színvonalra való helyezkedését szükségessé tették; szinte bámulatos önzetlenséggel kerültek a tárgysorozat megállapításánál mindazt, a mi szűkebb körü érdekeltséget szolgáltathatna meg. A mit tárgyalni akartak, azok tényleg olyan kérdések voltak, a melyek vonatkozásaikban az egész országot közletről érdeklik. A termelés és értékesítés felmentése, — a gyümölcsstermelésnek a gazdasági üzembe való bevonása, — a szakképzés, adóügy stb. mind oly tárgyak, a melyeket krónikus természetüknél fogva az ország figyelme régtől felfogott már.

Am lássuk, micsoda sors jutott ezeknek a kérdéseknek. A gyümölcsstermelésnek kiterjesztése érdekében ajánlja a kongressz-

szus, hogy a gyümölcsstermelést a mezőgazdasági üzembe is minél inkább bevonjuk. Ennél tovább ment már az 1885-iki országos értekezlet is, amely a mezőgazdaság kapcsolatában a gyümölcsstermelésnek nemcsak előnyeit ismerte el, hanem a tapasztalati példák sorozatát helyezte latba ennek az előnynek kézzelfoghatóságára, hanem azzal is foglalkozott, hogy milyen gyümölcsfajták alkalmasak leginkább a nagyban való termelésre.

Es tényleg, amennyire ma már mindenki át van hatva annak tudatától, hogy a gyümölcsstermelés igen hathatós jövedelmi forrást nyithat meg, azonképpen mindenki érzi, hogy a gyakorlati keresztülvitel fő nehézsége a fajták helyes megválasztásában rejlik. Az elvi állásfoglalás tehát igen helyes, de mindenesetre hasznosabb lett volna, ha a kérdést a tapasztalat emberei ama előrehaladottabb stádiumában ölelik fel, mikor már nem arról van szó, hogy előnyös vagy nem előnyös-e a gyümölcsstermelés, hanem arról, hogy milyen fajtát termeljen tehát a mezőgazda az ő sajátviszonyai között? Ennek érdemé-

180. ábra. Sertésfészből kigyógyult eredetileg fekete szőrű szerb mangalicsa, festeny-zelen bőrrészeletekkel és világos szőrzettel.

sen egyetlen helyes felelet többet ért volna száz elvi jelentőségű megállapodásnál.

A gyümölcsstermelési viszonyok javítása céljából értékesítési szövetkezetek létesítését ajánlja a kongresszus.

Ez így általános körvonalozásban, régi eszme, régi óhaj. Ujat csak ennek az eszmének alkalmazására nézve halhattunk volna. Es erre a kínáló viszonyok módját nyújtottak. Itt van a fővárosi vásárcsarnoki intézmény, amelynek kapcsolatában az értékesítő szövetkezet igen szépen megindulhat. A vásárcsarnok szükséglete kezdetnek elég alapot nyújt, a mindennapi élet szüksége és utmutatása továbbfejleszthető azután az intézményt. Azonban a javaslat tulságos tartózkodásában megállott a kezdet elején.

Óhajja a kongresszus, hogy a konyhakertészek ne vettessenek III. osztályú keresetadó alá, hanem éppen úgy csupán a földadót fizessék mint a mezőgazda.

Semmi kifogásunk az ellen, hogy ez az óhaj teljesülésbe menjen, de nem azon elv alkalmazása révén, melyet a javaslat felállít és amelynél fogva a konyhakertészet és a mezőgazdasági termelés egyazon természetű foglalkozásnak volnának tekintendők. Fontos okokból szükség van arra, hogy az

ipari foglalkozás felé hajló konyhakertészet és a tágabb értelemben vett mezőgazdasági termelés között a kellő fogalmi distinkciót megtartsuk és igyekezzünk főként tisztán tartani azon felfogás előtt, a honnan az adóilletékesség jogi meghatározása indul ki. Mert az a felfogás, mely e foglalkozásokat azonosítja, más oldalról ott is végződhet, hogy a mezőgazda zöldséges és virágos kertje a kertész ipartelepével egyenlő beszámítás alá essék. Már pedig a gazda a termelési tényezőket egészen más alkalmazásban csoportosítja mint a kertész.

A szakképzés tárgyában a kongresszus nem tudott megállapodásra jutni. Sokat ezzel nem vesztettünk, mert az előadói javaslatot, mely munkás, munkavezető és magasabb képzettségű, diplomás kertészeket kíván képeztetni, teljesen empirikus értékű.

Helyesen jegyezte meg e pontoknál Kodolányi, hogy a képeztetés igényeire nézve a gyakorlati szükség az irányadó, a szükség pedig oda tereli a kérdést, hogy mindenekelőtt a középbirtokosság kezére neveljünk kisigényű, teljesen gyakorlati kertészeket, a kik maguk is megfogják a kapa nyelét.

Ezek voltak a főkérdések, bár velük még korántsem merítettük ki azokat a határozatokat, a melyek a kongresszus retortájából kikerültek. Sok határozat kerül napvilágra e kongresszusból, a nélkül azonban, hogy bármely pont körül is a dolog gyakorlati vonatkozásának mélyére ható, érdemleges diskusszió fejlődött volna ki. Holott egy kongresszus nem meritheti ki feladatát pusztán elvi állásfoglalásokban, hanem tanácskozásainak tulajdonképeni értékét tanácskozásaiiban hagyja hátra, a melyek a felvett tárgyakat a mindennapi élet szempontjából és közelebbről hivatottak megvilágítani; hisz az előadó javaslat nem egyéb, mint csupán bevezetése jól ismert kérdéseknek. Ez irányban a kongresszus az okulásnak valami gazdag forrását nem nyújthatja, mert a tulságosan rövidre kiszabott időközben a hallott felszólalások a tárgyak magas érdekeit csak alig-alig követték.

Távolról sem akarunk diszkreditálni s megvonni az elismerést a kongresszus rendezőinek nemes főrekvéseitől. De a szokásos s késésértékű dícséret helyett, helyén valóbbnak látunk néhány őszinte szót. A hibát abban látjuk csupán, hogy maga a kongresszus eszmileg előkészítve kellőleg nem volt. A felvett kérdések megérték, de nem azon közönség körében, a mely most tárgyalásukkal foglalkozott. Kiseb keretű kérdések, a melyek nem kívántak volna olyan messze emelkedést az egyéni látókörökből, minden esetre hasznosabb eredményeket szültek volna. Pedig fődolog az, hogy a kongresszus tanácskozási és határozat hozatalra való illetékességét értékesítésének benső tartalmával igazolja tudja. Ennek hiányában minden országos összejövetel a kongresszusok jelentőségére nézve legfeljebb lefokozólag hat abban az irányban, a melyben a társadalomnak ily megnyilatkozásai csakugyan különös súlyra és tekintélyre tarthatnak számot. Azonban a súly és jelentőség magukban a kertészeti kongresszuson tárgyalt kérdésekben megvolt és késéssel örülnénk annak az eredménynek is, a mi akkor mutatkoznék, ha ezeket a kérdéseket a törvényhozás és társadalom az előadói javaslatok világításánál is meglátná s azokat a megoldás útjára terelni igyekeznék.

IRODALOM.

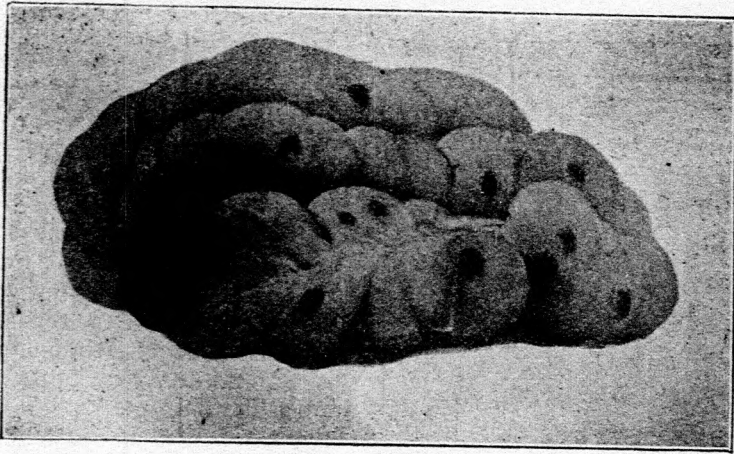
„A lóismeret kézikönyve.“ A m. kir. honvédség oktatási czéljaira összeállították Monostori Károly tanár és Rekenye József főállatorvos.

A díszesen kiállított s 214 szép ábrával illusztrált mű tárgyalja a lóismeretre vonatkozó összes tudnivalókat és a honvédségi lovasiskolákban tankönyvül el van fogadva. Ara 2 frt 40 kr. Kapható a szerzőknél. Bpest, Ludoviceum és Allatorvosi akadémia.

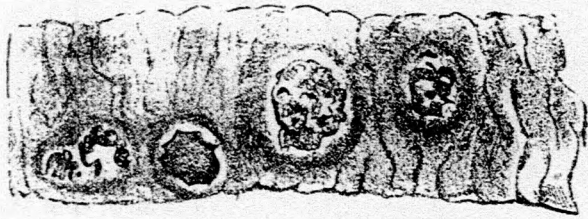
LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

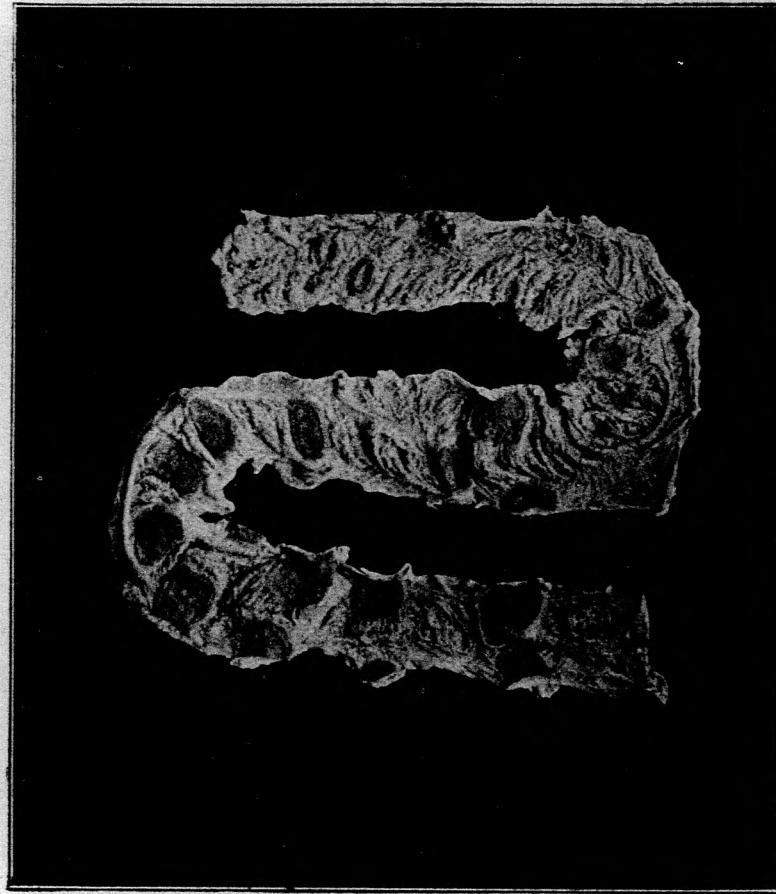
264. sz. kérdés. Nagyobb mennyiségű 1895. évbéli fehér borom nyulóssá vált, kérek szíves felvilágosítást, mily szerrel lehetne ezen betegséget legjobban gyógykezelti.

181. ábra. Vastagbélnek a savóshártyáig terjedő gyulladással góczokkal.

182. ábra. Sertésvészes bélgyulladás a fekélyesedés időszakában.

183. ábra. Sertésvészes bélgyulladás diftériás felrakódásokkal.

A bor kissé erjedésben van és oly sűrű mint az olaj.

Szendelak.

R. Gy.

265. sz. kérdés. Arató gépekkel végzett aratási munkálatok utána a munkásoknak milyen rész adható márokrakó és kéve-kötőgépnél?

G. L.

Feleletek.

Szántóföldek és rétek műtrágyázása.

Felelet a 263. számú kérdésre. A feltett kérdésben száraz és nedves szántóföldek, nemkülönben száraz és nedves rétek műtrágyázására vonatkozólag kérnek felvilágosítást.

A mi első sorban a szántóföldeket illeti, itt a száraz és nedves fogalmát kell először tisztázni. Miután szántóföldről van szó, nedves föld alatt esakis azt értemezem, mely ősszel, de különösen tavasszal nehezen szárad, későn vehető munka alá, sőt erős s tartós tavaszi esőzések alkalmával olyannyira víz-állásos, hogy munka alá sem vehető. Ily

talajokon a műtrágya hatása nagyon bizonytalan s első dolog lenne, a felesleges nedveség gyors elvezetéséről, akár nyílt árkokkal való lecsapolás, akár alagesővezés útján (utóbbi mindenestre a legjobb) gondoskodni. A nedves szántóföldeken ezen munkákat sokkal fontosabbnak tartom a műtrágyázásnál, mert első dolgunk kell, hogy az legyen, a földet könnyen munkálhatóvá s biztonter-mővé tenni s ezzel kapcsolatban termőképességét s jövedelmezőségét fokozni; csakis ennek befejeztével térhetnénk át a műtrágyák alkalmazására. A szárazfekvésű szántóföldeken mármásképp áll a dolog; itta műtrágya hatásos lehet, mert felesleges vízzel, mint a műtrágya hatásának egyik legnagyobb akadályozójáról nincs szó. Jelzett vidéken esakis kötött természetű talajról lehet szó, a fő miveleti növények pedig rozs, burgonya, zab, árpa s mellékesen répa.

Magyarországban a műtrágyák közül legfontosabb a foszfortrágya, ezzel érjük el a legjobb eredményeket. A foszfortrágyák közül pedig a szuperfoszfátot használjuk legin-

sárgás zöld színűek, akkor chilisalétromot kell adnunk fejtrágyázás képpen. Ha ennek a szüksége még ősszel mutatkoznék, akkor kat. holdanként 40 kgr. chilisalétromot egyszerűen kiszórunk s ezen adagot ha kell, tavasszal (április folyamán) megismételjük. Ha ennek szüksége ellenben csak tavasszal mutatkoznék, akkor a bokrosodás idején k. holdanként 50 kgr. szórunk ki. Megjegyzem azonban még egyszer, hogy különösen a jelenlegi alacsony gabonaárak mellett a költséges chilisalétromtrágyázást kerülnünk kell, a mit a földek rendszeres istállótrágyázásával légenygyűjtő növények termelésével (lóhere, bükköny, borsó stb.) érhetünk el. A tavasziak műtrágyázásánál 2 csoportra osztjuk a trágyázandó növényeket: a tavaszi kalászosokra s kapás növényekre. A rövid életű tavaszi kalászosok, a műtrágyát csak azon esetben értékesíthetik, ha a tavasz elegendő csapadékos, ezen kiváncolom különben jelzett vidéken megvan. A trágyázás módja ez esetben ugyanaz, mint az ősziek-nél: 130 kgr. szuperfoszfát a vetőszántás

kább. Az ősziek alá (rozs, buza) kat. holdanként 130 kg. 16%-os szuperfoszfátot szórunk ki a vetőszántás előtt lehetőleg egyenletesen. Ha a talaj rendes földmunkát kapott s jó trágyaerőben van, akkor az egymagában adott foszfortrágya az ősziek alá meglehetősen biztonságga hat.

Ha ellenben a földek nincsenek jó trágyaerőben, akkor az egyoldalú foszfortrágyázással eredményre nem igen számíthatunk, mert egy másik igen fontos tápszer, a nitrogén sem áll kellő mennyiségben a növények rendelkezésére. Ily esetben kellő hatásra csak az esetben számíthatunk, ha a szuperfoszfátot kívül nitrogén trágyát és pedig chilisalétromot is adunk. Csakhogy a chilisalétrom drága trágya s így a műtrágyázást is költségessé teszi; vagyis a termésnek sokkal nagyobbak kell lennie, hogy a kiadások megtérüljenek. Epen azért a költséges nitrogéntrágyák alkalmazását (ősziek-nél) lehetőleg kerülnünk kell, a mit kellő istálló trágyázással érhetünk el. Ha azt látjuk, hogy az ősziek, a foszfortrágyázás daczára nem fejlődnek jól, gyengén bokrosodnak s

előtt (vagy ha nem szántanak tavasszal az extirpálás előtt) és 40–50 kgr. chilisalétrom bokrosodás idején, vagy közvetlen a kelés után. Ha azonban a talaj kérgesedésre hajlandó, akkor a chilit közvetlen vetés előtt kiszórjuk s beboronáljuk. Zabnál, miután a leggyengébb földekbe szokás vetni, chilisalétromot használnunk kell, árpánál esetleg elmaradhat.

Kapás növények közül a burgonyánál adunk a vetőszántás előtt 150 kg. szuperfoszfátot s ha nem trágyás földbe került, az első kapálás előtt 50–60 kg. chilisalétromot; a takarmány répánál 130 kg. szuperfoszfátot a vetőszántás előtt (vagy extirpálás előtt) s 40–50 kg. chilisalétromot az első kapálás előtt egyszerűen kiszórva vagy sorra trágyázva. Ezen kapás növényeknél a chilit különben a legjobb trágyás földben sem szoktuk elhagyni.

A rétek trágyázására használjuk a fahamut, thomassalakat, kainitot, de a nedves réteken ezeknek sem lesz nagy hatása, itt is előbb a tespedő nedvességet kell eltávolítani.

(lóhe
kint
vagy
a the
q ősz
Mind
szal
jokor
gos n
lönfé
zásra
tat, j
(Mag
műtr

szeri
peste

megr
vissza
is ké
Az u
folytá
napok
mely
az új
seprő
tett a
séges
gozta
ajánl
nagy
nyuló
tegség
menn
hozzá

nines
járás
vétetik
czélok
nyuló
kérdés
a mi
ben m
kedem
hogy
sav a
hatása
haszn
nyulós
erősen
hatás
15–20
leülep
zett l
már n
kező
borsz
talma
és azt

rákó g
szokta
példát
kapták
pedig,
ismere
való n
ugy h
rész, k
némely

mert a
peraká
vagy e

A fahamu egyike a legkitünőbb réti (lóhere) trágyáknak, melyből kat. holdankint 5-6 métermázsát szórunk ki ősszel vagy a tél folyamán. Igen jó hatással van a thomassalak is, melyből holdankint 2-3 q ősszel vagy a tél folyamán szóratik ki. Mindkét esetben szükséges a rétet tavasszal jól megfogasolni. A kainit kötött talajokon bizonytalan hatású. Miután az országos növénytermelési kísérleti állomás úgy a különféle művelési növények, mint a réttrágyázásra vonatkozólag országos kísérleteket folytat, jó volna ez ügyben nevezett állomáshoz (Magyar-Ovár) fordulni, mely a szükséges műtrágyát is díjtalanul bocsátja rendelkezésre.

Legnagyobb műtrágyagyárunk ez idő szerint a „Hungaria“ műtrágyagyár Budapesten. K. K.

Nyúlós bor kezelése.

Felelet a 264. számú kérdésre. A bor megnyúlódása főleg három okra vezethető vissza, a melyek egyenként, vagy együttvéve is képesek eme bajt előidézni. Nevezetesen: Az új bor ki nem erjedt tökéletesen, minek folytán a visszamaradt cukor, a melegebb napok beálltával újra erjedésbe hozta a bort, mely nyálkás erjedésbe ment át. Másodsor az új bor nem lett rendesen lefejtve, hanem seprőjén állott. Végül szüretkor sok lehetett a rothadt szőlő és az nem lett az egészségestől elkülönítve, hanem azzal együtt dolgoztatott fel. A jövőben mindenestre ajánlatos lesz a szüretet és a bor kezelését nagyobb gonddal végezni: mert ámbár a nyúlósodás magában nem veszélyes borbetegség ugyan, de könnyen azzá válhatik, a mennyiben más betegségek szegődhetnek hozzája.

Feltéve, hogy az illető bornak más baja nincsen, mint a nyúlósodás, a következő eljárás fog célhoz vezetni. Minden hl. borhoz vétetik 20-30 gr. *vegyileg tisztított, borkezelési célokra alkalmas cersav* (tanin), melylyel a nyúlós bor megderítettik. Felteszem, hogy kérdéstevő a cersavval való derítést ismeri, a mi különben is minden borkezelési könyvben meg van írva — erre tehát nem terjeszkedem ki, hanem csak annyit említek fel, hogy mentől jobban összekeveredik a cersav a borral, annál nagyobb lesz annak a hatása, miért is az ugynevezett *derítővas* használata már azért is indokolt, mert a nyúlóság ellen sokszor az is elég, ha a bor erősen összerázatik; cersav hozzáadásával a hatás természetesen fokozódik. Derítés után 15-20 napra a bor megtisztul, nyálkás részei leülepednek, ekkor aztán egy gyengén kénezett hordóba átfertetik és midőn üledéket már nem rak le, forgalomba hozható; ellenkező esetben ismételt derítés, esetleg tiszta borszesz hozzáadása által annak szesztartalma emeltetik, mi a bor tartósságát fokozza és azt az ismételt megnyúlósodástól megóvjá. A. D.

Felelet a 265. számú kérdésre. *Marok-rakó gép* után körülbelül fél akkora részt szoktak adni, mint a kézi aratásnál. Így például az én aratóim a termés 12-ik részét kapták ha kaszával arattak, a 24-ik részt pedig, a hol az aratógépek dolgoztak. De ismerem gazdaságokat, a hol a gép után való munkát aránylag magasabban díjazták, úgy hogyha a kézi aratásnál járt a 12-ik rész, kaptak az aratók gép után a 20-ik, némely helyen a 22-ik részt.

Kévekötegép után nem szokás részt adni, mert az ilyen gép után való munkát, a keperakást, rendszerint néhány napszámos vagy eseléd végzi. R. F.

Mezőgazdasági szesztermelés Sárosvármegyében.

Gazdasági egyesületünk folyó évi március hó 2-án tartott igazgató-választmányi üléséből felterjesztést intézett a kormány, a képviselőház és az O. M. G. E. elnökségéhez, kérve a bajok mielőbbi orvoslását, illetve a felirat pártolását. Egyesületünk egyúttal felkérte a felvidéki társesületeket is, melyeknek működési területén hasonló bajok mutatkoznak, hogy a memorandumot saját kebelükben is tárgyalják s kérelmünket, esetleg magukévá téve hason szellemű felterjesztést intézzenek a kormányhoz. Sajnos bármiként is óhajtottuk volna legalább a palliatív intézkedések mielőbbi életbeléptetését, az ügy úgy látszik elaludt.

A társesületek egyikétől sem kaptunk értesítést, hogy kérelmünket tárgyalták volna s mit határoztak felette, az O. M. G. E., a mit alig tudunk másként mint a nyári szünet beálltával megmagyarázni, eddig szintén nem tárgyalta aktánkat *) a képviselőház és a magas kormány pedig ugyancsak így bánt el jogos és méltányos kérelmünkkel.

Pedig hát sok szép dolog volt ám abban a memorandumban kifejtve. Nagy szó az, ha az önálló szabad gazdák társulata — szorult helyzetüknek közepette — azt mondja, hogy a mezőgazdasági szeszipar mai szomorú helyzetén segíteni, ezt a nélkülözhetetlen mezőgazdasági ipart felvirágoztatni legalkalmasabb, sőt a gyökeres orvoslás talán egyedüli lehetséges módja az országos szeszgyedáruság behozatala.

Cseppet se lehet esodálni, hogy azt kívánjuk, hisz az egykor virágzó mezőgazdasági szeszipar élete fonatát a Párkák úgy látszik csak kegyelemből nem vágják el.

De hát miért is kell nekünk a szeszgyár? Kell azért, mert az egész felvidék, de különösen Sáros vármegye mezőgazdaságának éltető eleme, sőt az okszerű gazdálkodás előfeltétele a burgonyatermelés, mely az egyedüli nálunk nagyban termelhető kapás növény.

A burgonya az, mely talajunkban aránylag a legjobb termést adja, a burgonya, mely közepes árak mellett is legjobban megfizeti a gazda fáradságát, a burgonya az, mely lehetővé teszi a talaj okszerű és nélkülözhetlen megművelését, mely szükséges termőerejének karban tartására szolgál, mely iparilag feldolgozva megadja a gazdaságnak a majdnem nélkülözhetlen moslékot, mivel csakis a moslék teszi lehetővé — mint mesterséges takarmány — a gazdaságnak szükséges trágyamennyiség előállítására megkívántató marhaállomány tartását, de és végre a burgonya az, mely a legtöbb napszámot igényelve a legtöbb keresetet biztosít, a még némileg az Amerikába való ki és Bpestre való bevándorlástól tartózkodó népek.

Mivel pedig ezen burgonya másként nem értékesíthető, csupán szeszfőzés által, de ha értékesíthető volna is, nem felelne meg a fentebb elmondott célnak — kell tehát, hogy úgy társadalmi uton, mint a kormánytól intézkedések történjenek a mezőgazdasági szeszipar megmentése végett.

Misem bizonyítja jobban ezen iparág hanyatlását, mint az, hogy ezeltől tíz évvel vármegyénkben még 70 szeszgyár dolgozott, — az 1895-96-ik idény alatt pedig 30 — de az is megszorított üzem mellett.

Végre, hogy némi tájékozódást nyujtsak, hogy megszorított üzem mellett is, mily forgalmat csináltak szeszgyáraink, közlöm az alábbi hiteles adatokat.

*) Az O. M. G. E. a jelzett átiratot tényleg csak októberban a nyári szünet után való első igazgatóválasztmányi ülésen fogja tárgyalhatni. Szerk.

Az 1895-96-ik mezőgazd. szeszgyári idényben feldolgoztak a szeszgyárak:

88,330.87 q burgonyát, 23,970.00 q tengerit, 10,270.41 q árpát, 393.44 q zabot, 157.80 q rozsot és 366 q konkolyt és búkőnyt, mely anyagból előállítottat összesen 1.753,518 liter szesz.

A nyersszeszt 13-15 frt közt értékesítve, kérdem, lehet-e nyereséggel szeszt előállítani? A ki ismeri a szeszgyártási üzemet, az esodálni fogja, hogy ily körülmények mellett egyáltalában dolgoztat nálunk valaki.

De kérdem, áll-e a kormánynek érdekében adóját oly módon növelni, melyet a gazdák mindamellert szívesen megfizetnek, mert a szeszgyártás a fentebb kifejtett okoknál fogva nálunk szükséges rossz, de szükséges.

Ha igen, úgy oly intézkedésekkel, melyekről legközelebb szólni fogok, ne vonja meg ezen — bár még oly nyomoruságos — mezőgazdasági iparágat az utolsó lehetőséget is.

Az O. M. G. E. kérelmünkre tudom, fogja tárgyalni felterjesztésünket, a vidéki gazdasági társesületek pedig nemes felebaráti cselekedetet végezzenek, ha pártolnak ügyünket és ha érdeklődnek a bajaink orvoslására kért segély mielőbbi megérkezése iránt. Hreblay Emil.

Özv. Dessewffy Emil grófné

szül. Wenkheim Paulina bárónő.

Az emberi szívet sujtó legnagyobb fájdalmak egyikének tette osztályrészesévé a sors egyesületünk elnökét: *Dessewffy Aurél* gróft. Nyolczvan évet élt édes anyja harmincz esztendő özvegyi fátolyát aug. 24-én egész váratlanul a halotti szemfedővel cserélte föl.

Az agg főuri matróna azoknak a törtenelmileg híres főuri hölgyeknek sorába tartozott, kiknek élete főczélját családjuk boldogítása képezte, a ki családja körében találta föl és teljesítette legnemesebb női hivatását, a ki szívjóságával folytonosan készen állott segíteni a szűkölködőkön és elhagyatottakon, a ki azonban családján kívül, ha a szükség úgy kívánta, az ország nagy gondjából is kivette részét, buzdítva, segítve a nemes munkában családjá férfi nemzedékét.

Az elhunyt özvegy grófné, mint *Dessewffy Emil* grófnak, a magyar tudományos akadémia elnökének felesége, főuri szalonjában élénk résztvett abban a nagy- és sikeres szellemi munkában, amely hazánkat újbóli ébredésére előkészítette. Az ő háza gyűlhelye volt az ötvenes évek legkiválóbb főuri tagjainak és a szellem munkásainak, amint férje, *Emil* gróf, kiváló képzettsége és nagy szónoki tehetsége folytán vezére volt az akkori tudományos mozgalmaknak és politikai törekvéseknek.

Az elhunyt grófné mint férjének hűséges társa, nő létére nemcsak átértette, de át is értette azokat az eszméket, melyekért nagy szívü férje életében küzdött és érvényesíteni is igyekezett azokat. Legnagyobb eredménnyel tette ezt családjá körében, fiának nevelésénél, akire a legnagyobb mértékű hatással volt, aki-

nek lelkébe már gyermekkorában beoltotta férje hagyományaként a magyar föld érdekeinek és a közügyek önzetlen szolgálatának szeretetét, s akinek férfikorában is mindig erős támasza és buzdítója maradt e téren.

Az özvegy grófné harmincz évig tartó özvegye alatt teljesen visszavonulva, elhunyt férje emlékének, családjának és környezetének élt. Életének utolsó napjait egész melegséggel érdeklődött gazdaságai iránt, melyeket nem egészen a dilettáns szemével nézett. A büd-szent-mihályi grófi kastély valóságos zárandokhelye volt a vidéknek, a hova a szegény segítségért, a gyenge oltalomért, a beteg gyógyulásért fordult és senki vigasz nélkül onnét nem távozott. Ezeknek legnagyobb jóttevőjük, valóságos örangyaluk az özvegy főuri matróna volt.

Most, hogy a ravatalon fekszik, nemcsak családjának tagjai állják körül hült tetemét, hanem egy egész nagy vidék siratja benne legnagyobb jóttevőjét és vigasztalóját. Ezeknek a gyásza azonban még szélesebb körre is kiterjed, amidőn benne az országos magyar gazdasági egyesület mindenki által tisztelt elnökének édes anyját is gyászoljuk. Emlékére nemcsak családja és pártfogoltjai, hanem mindnyájan kegyelettel gondolunk, mint a magyar történelmi hírességű kiváló főuri hölgyére, aki egyszerűségében szívjóságával és nemességével önkéntelenül is kimagaslik a tömegből.

Legyen neki könnyű a hant, amelynek szeretetét gyermekeibe elsőknek ő öntötte.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal
IV. Országos gazdakongresszus. — Burgonya-kiemelő-géppróba.	1235
A nyitraiak javaslata.	1235
Gazdasági egyesületek szövetsége.	1236
Tárca. Píocza-nevelés. <i>Buday Barna.</i>	1236
Növénytermelés.	
Czukorrépa magtenyésztés Klein-Wanzlebenben. <i>Rácz Imre.</i>	1237
Állattenyésztés.	
Intézkedések az állattenyésztés emelése érdekében Svájcban.	1239
Állategészségügy.	
A sertésvész kórbonczati elváltozásairól. <i>Dr. Rátz István.</i>	1239
Ezredéves kiállítás.	
Kertészek kongresszusa.	1241
Irodalom.	1242
Levélszekerény.	1242
Vegyések.	1243
Kereskedelem, tőzsde.	1245
Budapesti gabonatőzsde. — Vetőmagvak. — Műtrágyák. — Heremagvak plombozása. — Szeszüzlet. — Élelmiczkék a budapesti betyváron. — Budapesti takarmányvásár. — Állatvásárok: Gazdasági és tenyészméhavásár. — Budapesti vágómarhavásár. — Budapesti lóvásár. — Kőbányai sertésvásár. — Budapesti szurómarhavásár. — Ingatlanok árverései (20000 frt becsértéken felül).	1246
Szerkesztői üzenetek.	1246

Személyi hír. *Forster Géza* az O. M. G. E. igazgatója szabadságidejének leteltével a fővárosba visszaérkezett.

Kinevezés. A földművelésügyi miniszter *Hanók Béla* okleveles mérnököt, a m. kir. folyam- és kultur-mérnöki hivatalok személyzeti létszámába, ideiglenes minőségű kir. segédmérnöknek nevezte ki.

Eljegyzés. *Nyitrai Jenő* pa. eserepesi bérlő f. hó 23-án eljegyezte *Geiringer Bellát*, *Geiringer Mátyás* leányát *Bárádon*.

A gabonaárak alakulása. Egy augusztus 24-ről keltezett németnyelvű privát gabonatőzsdei tudósítás került kezünkbe a budapesti gabonatőzsdéről, a melynek következő része érdemel figyelmet: „Az egész országban beállott esőzések és a külföld szilárd hanglejűlata következtében minden czikkben viharos hausse volt, melyre időnként visszacsúszás következett, a midőn a nagy spekulánsok a kedvező árak folytán kedvet kaptak nagy mennyiségű árut a piacra dobni.” Ezen tudósítás tehát beismeri, hogy a gabona árak emelkedését, mely f. hó 24-ikén a világ piacain és a budapesti tőzsdén is természetesen alakult, kik igyekeztek mesterségesen lerontani? A tudósító maga is egyike azoknak, a ki bizonyos határig a tőzsdeügyeire befolyást gyakorol és ez alkalommal szerepéből kiesve, bevallja, hogy az üzlet szilárdságát a „nagy tőzsérek” azzal igyekeztek megbontani, hogy nagy mennyiségű árut dobtak a vásárra. Ehhez nem kell kommentár és mi csak konstatálni kívánjuk, hogy nagyon is alaposak a „Köztelek”-ben gyakran hangoztatott azon állításaink, hogy a tőzsdének, a tőzsdematadoroknak és a határidőüzletnek van a legnagyobb része abban, hogy gazdáink válságos helyzetbe jutottak. Hogy ez a válság hova fog vezetni, ha a tőzsde ilyenmü műveleteinek mielőbb gátat nem vetnek, azt előre láthatja mindenki, a ki a szomorú jövő előtt szándékosan nem huny szemet.

Őszi luxuslővásár. A lőtenyésztés emelésére alakult részvénytársaság, mint már többször említettük a f. é. október hó 4-6-ig luxuslő-vásárt rendez a külső-keresési uton levő Tattersall telepén. A bejelentések határideje szeptember hó 15-én jár le. Ezen körülményre az érdeklődők figyelmét annál inkább tartjuk szükségesnek felhívni, mert mint ismeretes, az idei őszi luxuslővásárra a földművelésügyi miniszter a külföld figyelmét a legszélesebb körökben felhívta s így nagy kilátás van arra, hogy vevők tömegesen fognak jeientkezni s a luxuslovak iránti kereslet élénk lesz. Az előjelekből ítélve tenyésztőinknek jó alkalom kínálkozik a vásáron lovaik értékesítésére, miért is a bejelentés határidejének közeli lejárata újabb figyelmeztetünk.

Tejgazdasági kiállítás. A tejgazdasági kiállítás, mely igen érdekesnek égerkezik, jövő hó 3-án nyílik meg és tart bezárólag 8-ig. Ezen kiállítás zsürije e napokban alakult meg és pedig a következő tagokból. Kinevezett tagok: *Festetics Andor gr., Pirckner János, ifj. Szeith Ferencz Egan Ede, Löwenstein Nándor, Toldi Szabó László, Ohnmacht Sándor, Jakabovics Zsigmond, Makoviczky Péter, Renner Gusztáv.* Választott tagok: *Szapáry István, gr. és Farkas Ferencz* az orsz. magy. gazd. egyesület, *Jósika Gábor báró* és *Szentkirályi Akos dr.* az erdélyi gazdasági egyesület, *Brázay Kálmán* és *Légrády Károly* a budapesti, *Genersich Tivadar* és *Deil Jenő* a kassai, *Jakab László* a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara részéről. A zsüri alakuló ülése szeptember 3-án délelőtt 10 órakor lesz a mezőgazdasági zsüripavillon tanácstermében.

Érettségi vizsga és az állatorvosok. A hesseni nagyhercegség belügyminisztere felhívta a középiskolák igazgatóit, hogy azon tanulókat, a kik az állatorvosi pályára lépnek, figyelmeztessék arra, hogy az 1900-dik évtől kezdve kerületi állatorvosoknak csakis olyanok fognak kineveztetni, a kik az érettségi vizsga sikeres letévése után végezték el állatorvosi tanulmányaikat. Tekintve azon fontos közzgazdasági feladatot, mely az állattenyésztéssel foglalkozó államokban és így hazánkban is az állatorvosra vár, kívánatos lenne, ha a hesseni miniszterium példáját nálunk is követnék, mert éppen a hiányos előképzettségnek tulajdonítható, ha az állat-

orvosi tanfolyamra beiratkozó hallgatónak egy nagy része nem képes az állatorvosi oklevelet megszerezni.

A szőlők felújítására mozgalom indult meg a székeslővárosban. A III. kerületi szőlőművesek ugyanis egyesültek abból a célból, hogy azokat a szőlőket a melyek a budai hegyekben a filloxa pusztítása óta parlagon heőernek, ismét beültessék s ezeket a természet által kiválóan szőlőművelésre alkalott nagy területeket ismét visszahódítsák annak a kulturának, a mely e vidéken mindig hasznos volt. Az egyesület a szőlők felújítását, a talajnak megfelelően, részben amerikai alanyokon készült szőlőajtványok, részben szénkénegezéssel fentartandó honi fajtájú szőlővesszők ültetésével tervezi. Hogy ez az utóbbi ültetési mód megkönnyíttessék, az egyesület a földművelésügyi minisztertől egy bizományi szénkénegraktár felállítását kérelmezte a III. kerületben. A földművelésügyi miniszter méltányolva a budai szőlőművelők dicséretes és helyes irányu törekvéseit, nemcsak azonnal intézkedett, hogy a mi a bizományi szénkénegraktár felállítására érdekében a kormány részéről megtehető haladék nélkül meg is történjék, de utasította a kerületi szőlőszeti és borászati felügyelőt, hogy az egyesülettel azonnal érintkezésbe lépjen, azt mind a talajok megválasztása, mind a felújításhoz egyébként szükséges teendőkre nézve részletes utbaigazitásokkal és szaktanácsokkal lássa el.

Új öntöző csatorna. Magyarországon az öntözött területek száma igen csekély s mindösszesen körülbelül 25-30 ezer holdra rug. Pedig hogy mily fontos az öntözés, bizonyítják azon területek terméshozamai, a melyek öntözésre vannak berendezve, a melynek pl. a mezőhegyesi öntöző rétek is, a melyek jövedelmezőségéről már több ízben közöltünk kimutatásokat. Különösen nagy fontossággal bírna, ha a nagy városok szennyvizeivolvának öntözésicélokra felhasználhatók, melyek által nagy területeket lehetne termőképesebbé tenni a mint azt a külföldön különösen Páris környékén tették. A főváros határa különösen alkalmas terület ezen célra, részint mert talaja homokos és száraz, részint mert nagy területeken a belvizek levezetéséről másként, mint öntöző illetve levezető csatornák készítése által lehetne csak gondoskodni. Minden bizonynyal az öntözés fontossága valamint az utóbb említett körülmény indíthatja a földművelésügyi minisztert arra, hogy — mint értesülünk — legutóbb elrendelte, hogy a pest-megyei, arra igen alkalmas területek öntözésére, kapcsolatban a nagy károkat okozó belvizek levezetésével és a székes főváros szennyvizeinek értékesítésével is, megfelelő tervek dolgoztassanak ki. A javaslat szerint két csatorna tervezetnék, az egyik Budapestről kiindulva Solt-Harta között torkolna a Dunába, a másik Kalocsától kiágazva, a bajai Sugovica Dunaágon keresztül, a baja-bezdáni tápcsatornába vezetettnek.

Lóverseny. A Bács-Bodrogh vármegyei gazdasági egyesület f. évi szeptember hó 27-én lóversenyt rendez Zomborban. A verseny 6 futamból áll, melyekre összesen 1250 korona és 2 tiszteletdíj van kitűzve. A verseny iránt érdeklődők a verseny feltételeket és közelebbi részleteket az egyesület titkárságánál (Zombor) szerezhetik be.

Rábaszabályozás. Az önkormányzatát visszanyert Rábaszabályozó társulat tevékenységét a folyó ügyek elintézésén kívül még mindig a szervezkedés és rendezés képezi. E tekintetben a társulat közgyűlése azt az elvet fogadta el, hogy a kiadásoknál a legnagyobb takarékoság tartassék szem előtt, minek folyamánaképpen a legutóbb tartott közgyűlés a tisztikar és alkalmazottak létszámát az eddiginél jóval leszállította. A közgyűlésen gróf *Czirák Béla* társulati elnök

elnökölt, a első tárgya ki. Erre né kimondotta mazottakna tisztikar me javaslat elő lati elnök ki. Ez a b végén tartá be. Az ülés a mérgesi megye alisp szerint a 14.200 forint ezek kötele kedés zava említésre r br. Berg ké ságon egy nek enged ket megad

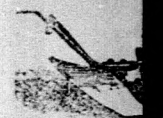
Figye hogy a T az utolsó most van tűnő tragý

Sátor olvasóink

Leir MELI

v. l.

egyete kísérletet ter fogva, az képesek.

BÁC cs. és kir. s

Budape

KERE

(Gutt) czég jelentés

Nap

Buzál után ismét hirre, hogy egy 60 milli lett. Eladato magasabb á

Elada

Tiszavidéki

260-600, kelkáposzta 100 db 60-140, vöröskáposzta 100 db 300-700, fejes saláta 100 db 80-200, kötött-saláta 100 db —, burg. belföldi 1 q 180-250, külföldi —, fekete retek 100 db 70-200, hónapos retek 100 csomó —, Ugorka s. való 100 db 20-35, ugorka savanyu 100 db 60-100, zöldpaprika 100 db 10-60, tök 100 db 200-300, paradicsom 1 kg. 30-150, zöldbab 1 l. 6-12, zöldborsó 1 kg. — zöldborsó fejtett 1 l. 20-40 krig Zöldtengeri 100 cső 50-120 krig.

Felhozott az úpvásártéri piacra a szokott községek kb. 700 q, gyalog és helyb. árusok által 1200 q, vasp. — q, összesen mintegy 1970 q vegyes gyümölcs. A forgalom élénk. Árak a következők: Burgonya 1 zsák 40-110, uj 1 q 170-200, fejeskáposzta 100 db 200-450, vöröskáposzta 100 db —, kelkáposzta 100 db 80-110, paradicsom 100 db 40-160, 1 puttony 30-80, fejes saláta 100 db —, kötött saláta 100 db —, ugorka savanyitani való 100 db 30-40, ugorka savanyu 100 db 40-50, zöld paprika 100 db 10-25, zöldbab hüvelyes 1 kg. 7-8, 1 zsák 20-40, zöldborsó héjas 1 kg. 7-8, zöldborsó fejtett 1 liter 20-30 krajczárig.

A Hunyady-téri piacra felhozott kocsin 1200 q, gyalogárusoktól kb. — q, helybeli árusoktól kb. 200 q, össz. 1400 q; élénk forgalom mellett a következő árak jegyeztettek: burgonya 1 zsák 80-100, 1 q 180-200 fejes káposzta 100 db 400-1000, vörös káposzta 100 db —, kelkáposzta 100 db 100-160 paradicsom 100 db 50-200, 1 puttony 35-40, fejsaláta 100 db 120-160, kötött saláta 100 db —, ugorka sav. való 100 db 25-40, savanyított 100 db 70-70, zöld paprika 100 db 10-25, zöldbab hüvelyes 1 kg. —, zöldbab hüvelyes 1 zsák 60-80, zöldborsó héjas 1 kg. —, zöldborsó fejtett 1 liter 30-40 krig.

Gyümölcs. Hozott a Ferencz-József-rakparti piacra vaspályán kb. 800 q, hajón kb. 400 q, kocsin 1000 q, helybeli árusok által kb. 800 q, összesen kb. 3000 q vegyes gyümölcs. A vásár élénk volt. Nagybani árak: Fajalma 1 q 1300-1800, köz. alma 1 q 500-1000, fajkörte 1 q 1400-2400, közönséges körte 1 q —, köz. dió 1 q —, szilva magvaváló 1 q 700-1000, szilva vörös 1 q 400-800, szilva aszalt 1 q füge 1 kg. —, mogyoró 1 q —, gesztenye belföldi 1 q —, gesztenye olasz 1 q —, citrom 1 láda 400-500, őszi barack 100 db 150-400, szőlő közönséges 1 q 1800-2600, szőlő csemege 1 kg. 350-400 krig, dinnye görög nagy 100 db 10-14, dinnye görög kicsiny 100 db 4-7, sárga faj 100 db 12-18, dinnye sárga közönséges 100 db 8-10 frt.

Az úpvásártéri piacra felhozott a szokott községek kb. 850 q, kocsin kb. 2500 q, gyalog és helybeli árusok 392 q, összesen 3742 q vegyes gyümölcs. A forgalom élénk. Árak a következők: Fajalma 100 db —, 1 kg. 24-30, 1 db 3-5, közönséges alma 100 db 40-140, 1 kg. 10-16, 1 db 1/2-2, köz. alma 1 put. —, körte, faj 100 db 250-300, körte faj 1 kg. 25-30, körte faj 1 db 3-5, szőlő csemege 1 kg. —, szőlő köz. 1 kg. 25-30 kr, dinnye görög nagy 100 db 1000-1500, dinnye görög nagy 1 db 10-20, dinnye görög kicsiny 100 db 300-700, dinnye görög kicsiny 1 db 4-10, dinnye sárga faj 100 db 400-1000, dinnye sárga faj 1 db 7-15, dinnye sárga köz. 100 db 350-700, dinnye sárga köz 1 db 4-10, szőlő csemege 1 kg. —, szőlő közönséges 1 kg. 25-30 krajczárig.

A Hunyady-téri piacra felhozott a szokott községek kb. 100 q, kocsin 300 q, helybeli és gyalogárusoktól kb. 100 q, összesen kb. 600 q vegyes gyümölcs, közép forgalom mellett árák a következők: fajalma 100 db —, 1 kg. 18-20, 1 db 2-5, köz. alma 100 db —, 1 kg. 10-12, 1 db 1-2 kr, körte faj 100 db —, körte faj 1 kg. 26-40, körte faj —, őszi barack 100 db —, dinnye, görög nagy 100 db 800-1600, dinnye gör., 1 db 18-25, dinnye, görög, kicsiny 1 db 4-12, dinnye görög, 100 db 50-1200, dinnye görög kicsiny, 1 db —, dinnye sárga faj 100 db —, dinnye sárga faj 1 db 8-25, dinnye, sárga köz. 100 db 300-600, dinnye, sárga, köz. 1 db 4-12, szőlő csemege 1 kg. 40-50, szőlő közönséges 1 kg. 28-30 kr.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mester-utca, 1896. augusztus 28. A székesfőv. vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott a szokott községek kb. 138 szekér réti széna 215 szekér muhar, 38 szekér zsupszalma, 8 szekér alomszalma, — szekér takarmányzalma, — szekér tengeriszár 7 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabosbüköny, köles stb.), 1600 zsák szecska. A forgalom gyenge. Árak q-ként a következők: réti széna 180-270, muhar uj 150-220, zsupszalma 160-175, alomszalma 140-150, egyéb takarmány —, lóhere —, takarmányzalma —, tengeriszár luczerna — sarju —, szalmaszecska 180-200, uj széna —, zabosbüköny 220-240. Összes kocsiszám 422 súly 337.600 kg.

Állatvásárok.

Budapesti gazdasági és tenyészmahavásár. 1896. augusztus hó 27-én. (A budapesti közigazgatóság és marhavásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhajtott: 675 drb, ugymint: jármos ökör elsőminőségű

56 db, közép 283 db, alárendelt 54 drb. Fejőstehén: fehér — drb, tarka 226 drb, bonyhádi — drb, tarka ökör 44 drb, tenyészbika — drb, fehér hizlali való — db, üsző — db, jármosbivaly 11 db, hizlali való tinó — db.

A fejőstehénvásár meglehetősen élénk hangulat mellett nyert lebonyolódást s a kisebb gazdák czéljaira szolgáló tehenek 20 frttal drágábban voltak eladhatók. A gazdasági mahavásár, nagyobb tejjgazdasággal foglalkozóknak igen nagy számban való megjelenése folytán gyors lefolyású volt. A tarka ökröket nagyon keresték. Az egyes vevők közül említhetők: Deutsch József Hatvan 20, Karlmann Rezső Tó-Almás 22, Györgyi Illés T. Györgye 146, gr. Almássy Kálmán P. Poó 22, Wolfinger Lajos Bicske 20 jármos ökör. Pergel Jakab Pomáz 18, Mazurek Lajos Üllő 28, gr. Degenfeld József A. Pakod 12 db fejőstehén.

Következő árak jegyeztettek: Elsőrendű jármos ökör 340-350, középminőségű jármos ökör 310-335, alárendelt minőségű jármos ökör 260-265, hizlali való — forintig páronkint. Jármos bivaly —, jobb minőségű jármos ökör —, fehér bekötötti való ökör — 28 frtig páronkint. Fejőstehenekért és pedig: Fehérszörű magyar tehen —, tarka, kevert származású tehen 65-170, bonyhádi tehen — frtig, tinó — frtig páronkint.

Budapesti vágómarhavásár. 1896. augusztus hó 27-én. (A budapesti közigazgatóság és marhavásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhajtott: 5007 drb nagy vágómarha, nevezetesen: 945 drb magyar és tarka ökör, 901 drb magyar és tarka tehen, 2595 drb szerbiai ökör, 66 drb boszniai ökör, 263 drb szerbiai tehen, 96 drb bika és 132 drb bivaly.

Minőség szerint: 403 drb elsőrendű hizott bika, 3797 drb középminőségű bika és 807 drb alárendelt minőségű bika. — db elsőrendű hizott ökör, — db középminőségű ökör és — db alárendelt min. A mai vágómarhavásárra 1838 dbbal többlet hajtottak fel, mint múlt héten. A nagy kínálat folytán az érkező külföldi és vidéki kereskedők sem élénkítették meg a vásár forgalmát, mely a vásár végén ugyan élénknek látszott, a mi azonban csak annak tulajdonítható, hogy eleinte semmit sem vásároltak. Az árak legalább 2 frttal csökkentek.

Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar és tarka ökör jobb minőségű 27-32, kivételesen —, hizott magyar és tarka ökör középmin. 25-26-26-26, alárendelt minőségű magyar és tarka ökör 22-24-24-24, jobb minőségű tarka tehen 25-31-31-31-31-31, kivételesen tarka tehen —, magyar tehen középmin. 22-24-24-24, tarka tehen —, szerbiai ökör jobb minőségű 24-30-30-30, kivételesen —, szerbiai ökör középminőségű 17-23-23-23, szerbiai ökör alárendelt minőségű 17-23, szerbiai bika 18-31-31-31, szerbiai bivaly 16-19-19-19, kivételesen — frtig métermázsánkint élősúlyban.

Budapesti lóvásár. Budapest, 1896. aug. 27. A budapesti vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

A vásár gyenge. Felhajtott össz. 382 drb. Eladott 188 drb Jobb minőségű lovakból háttas 5 db, eladott 1 db —100 frttal, könnyebb kocsiló (jukker stb.) 24 db, eladott 9 db 105-205 frttal, nehezebb kocsiló (hintós) 20 db, eladott 7 db 100-200 frttal, igaz kocsiló (nehéz nyugoti faj) 28 drb, eladott 10 db 100-140 frttal, ponny 2 db, eladott — db, — frttal; közép minőségű lovakból: nehezebb félék (fuváros ló stb.) 50 db, eladott 22 db 70-140 frttal, könnyebb félék (parasztló stb.) 70 db, eladott 40 db, 40-90 frttal; alárendelt minőségű lovakból 183 db, eladott 99 db, 12-20 frttal. Bécsi vágóra vásároltatott 37 db, — frt, az állatkeret és kutyák részére vásároltatott — db, — frt, tulajdonjogra gyanus ló lefoglaltatott — darab, ragályos betegségre gyanus ló lefoglaltatott — db, takonykór miatt a gyepmesterhez küldetett — db.

Kőbányai sertésvásár 1896. aug. 28. (Első magyar sertéshizlalo-rész-társaság telefon-jelentése a „Köztelek” részére.) Az üzlet szilárd. Heti átlagárak: Magyar válogatot 320-380 kg. nehéz 53-54 kg, 280-300 kg. nehéz 54-55 kg, öreg 300 kg ontuli — kr, vidéki sertés könnyű — krajczár. Szerb — kr. Román — tisztá klg. páronkint 45 klg. ételsúlylevonás és 40% engedmény szokásos. — Elestég-árak: Tengeri uj 410 — frt, árpa 520 frt Kőbányán átvéve. Helyi állomány: aug. hó 21. maradt 3911 drb. Felhajtás: belföldről — drb, Szerbiából — drb, Romániából — darab, egyéb államokból — db. Összesen — db. Főösszeg — db. Állomány és felhajtás együtt — darab. Elhajtás: budapesti fogyasztásra (I-X. kerület) 5 darab, belföldre Bpest környékére 50 db, Bécsbe 30 db, Csehországba, Morvaországba és Sziléziába — db, Ausztriába 395 db. Német birodalomba — drb, egyéb országokba — drb. A szappangyárakban feldolgozott 1 drb, összesen 581 drb. Maradt állomány 3330 drb. A részv. szállásokban 1154 db van elhelyezve. Az egészségi és transitószállásokban maradt — db. Felhajtás: Szerbiából — darab, Romániából — drb, összesen — drb. Elhajtás: — drb, maradt állomány — drb és pedig — drb szerb,

és — drb román. Az egészségi szemlénél jan. -től máig — drb a fogyasztás alól kivonatott és technikai czélokra feldolgoztatott.

Budapesti szarómarhavásár. Aug. hó 27-én. A székes fővárosi közigazgatóság és marhavásári igazgatóság jelentése.

Felhajtott: 664 drb belföldi, — drb galicziai, — drb tiroli, 155 drb növendék élő borju, — drb élő bárány; — drb belföldi, — db galicziai, — drb tiroli, — drb bécsi, — drb növendék borju, — drb élőt bárány, — db élő kecske.

A borjuvásár lassu lefolyású volt. Árak a következők. Élő borjuk: belföldi — frtig, kivételesen — frtig dbonkint, 31-44 frtig, kivételesen 45 frtig sulyra, növendék borju 20-21 frtig, kivételesen 34 frtig drbonkint, — frtig sulyra. Öltött borju: belföldi —, tiroli — frtig, galicziai — frtig, növendék borju — frtig dbonkint, bárány — frtig, bécsi — frtig sulyra Élő bárány — forintig páronkint. Élő kecske — frtig páronkint, kivételesen — frtig.

Ingtatlanok árverései (20000 forint becsértéken felül.)

(Kivonat a hivatalos lapból.)

Szept. 14	Temesvári kir. a tkvi ha-	Gyürky	1519435
	törvényszék tóság	Abraham	
Okt. 20	M-turi kir. a tkvi ha-	Schwarz	24082
	járásbíróóság tóság	Ignác	
Okt. 26	Nyiregyházai a tkvi ha-	Soldos	24199
	kir. tvszék tóság	Pál	

Szerkesztői üzenetek.

Gf. T. A. Drassó. A czikk későn érkezett arra, hogy a mai számba felvehessük; szerdán meg fog jelenni.

P. L. Bpest. A vetőmag csávázására alkalmas kékgalicz oldat miként való elkészítéséről lapunk 66. számának szerkesztői üzenetében írtunk.

Az Orsz. magyar gazd. egyesület tulajdona.

Lapfelügyelő-bizottság: Gróf Desseffy Aurél, Bernát István, dr. Darányi Gyula, Forster Géza, Galgóczy Károly, dr. Hagara Viktor. — Főszerkesztő és kiadásért felelős: Forster Géza az O. M. G. E. igazgatója. — Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az O. M. G. E. szerkesztő-titkára. — Társzerkesztő: Jeszenszky Pál.

Gőzcséplők

Szigoruan a magyar gazdasági viszonyokhoz alkalmazott gyártmányok.

Az összes gazdasági gépeket tartalmazó árjegyzékkel, szakbavágó felvilágosítással és tanácsossal, árak és feltételek közlésével szivesen és díjmentesen szolgál

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR

részvény-társulat.

Gyártelep: Budapest, külső váci-út 7.

Országos Magyar Kölesönös Biztosító Szövetkezet.

BUDAPESTEN, VIII., József-körut 8.

Alakult 1891. évben.

Elnök: TELEKI Géza gróf. Alelnök: CSÁVOSSY Béla.

Igazgatósági tagok:

ANDRÁSSY GÉZA gróf, BUJANOVICS SÁNDOR, DESSEWFFY ARISTID, KOMJÁTHY BÉLA, PÉCHY TAMÁS, PÜSPÖKY EMIL, RUBINEK GYULA, SZENTKIRÁLYI KÁLMÁN, SZILASSY ZOLTÁN, SZÖNYI ZSIGMOND, SZTÁRAY ISTVÁN gróf, TELEKI SÁNDOR gróf.

Vezérigazgató: SZÖNYI Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölesönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának; folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vívta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé; a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A takarmány és termények (szalmás eleség)

biztosítása szintén a legkedvezőbb feltételek mellett eszközölhető. A díjak itt is a lehető legmérsékeltetebbek.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kisgazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlat terményeiket biztosítják, 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapesten, (József-körut 8. sz.) és a vidéken létesített ügynökségek.

900—96.

Árverési hirdetmény.

A **somlyóvásárhelyi közalapítványi felügyelőség** részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint az uradalom tulajdonát képező

Tuskevári zárdá anyagai, valamint a különálló régi pincze

folyó évi szeptember hó 30-án délelőtt 10 órakor

a felügyelőség hivatalos helyiségében megtartandó zárt ajánlatú versenytárgyaláson **a legtöbbet ígérőnek eladatni fognak.**

Az eladási feltételek a felügyelőségnél a hivatalos órák alatt betekintheők.

Somlyó-Vásárhely, 1896. aug. 24.

1627

A felügyelőség.

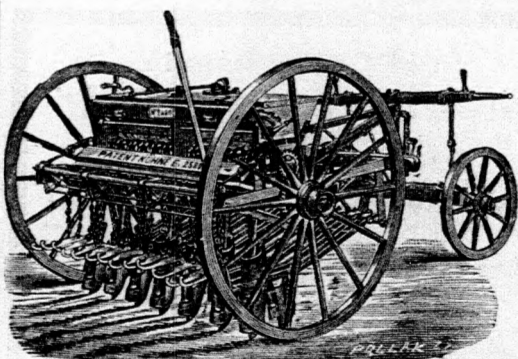
KÜHNE E. Mosonban

Magyarország legrégebb gazdasági gépgyára
(1856)

ajánlja 40 év óta általán elismert és több mint 17.000 példányban elterjedt

SORVETŐGÉPEIT

sík és hegyes talajra.

Egyedüli gyártása a szab. Laacke-féle szántóföld és rét boronálóknak (25 féle nagyságban.)

Ventkí-féle szab. takarmányfűlesztők.

Uj hengerek. Sack-féle ekék minuen nagyságban. 2, 3 és 4 vasu ekék, bármely talajviszonyokhoz. Rosták, (magtárrosta 33 ft.) Konkolyozók, morzsolók, szecsavágók stb.

Uj! Czirkéséplőgép. Uj!

OLCSÓ LÓHERE MAGFÉJTŐ-GÉPEK.
Főraktár: BUDAPEST, Váci-körut 57/a.

Szikes talajok javításánál

az általunk nagyobb uradalmakban eszközölt próba-gipszezéssel kitűnő eredmények lettek elérve, melyekről bővebb felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Mindennemü más műtrágyát

hamisítatlan jó minőségben az ajánlott beltartalom szavatolása mellett legutányosabban szállítunk.

Ingyenes ismertető füzeteket (Collumellótól) bérmentve küldünk.

A Sátorigyárak központi irodája:

Budapest, IX., Dandár-utca 25.

Eredeti Angol kosok.

Hampshire-, Oxfordshire-, Shropshire-, South-down, Cotswold és Lincoln kosokat szállít megrendelés, után 14 nap alatt bármely állomásra

PICK OSWALD,

tenyésztő-imperteur

Budapest, Külső-Kerepesi-ut 1. szám.

107961/96. C. II. sz.

M. kir. államasutak.

Hirdetmény.

Nyugotnémet—osztrák-magyar vasuti kötelék.

(Pótlékok kiadása.)

Folyó évi szeptember hó 1-ével a fenti kötelékben érvényes 3. és 4. díjszabási füzethez a 8., illetve 7. pótlék lép életbe.

Ezen pótlékok német állomásokra vonatkozó díjtételeknek különben már hirdetés útján is közölt hatályon kívül helyezését tartalmazzák.

A 3. díjszabási füzethez tartozó 8. pótlék a b) kivételes díjszabás (korpa) díjtételek kiegészítését, a 4. díjszabási füzethez tartozó 7. pótlék a budapesti pályaudvarokra vonatkozó külön határozmányok megváltoztatását, továbbá sás és nád, valamint superfoszfátra névze új kivételes díjszabást tartalmaz.

Ezen pótlékok a részes vasutaknál 6—6 o. é. kért megszerezhetők.

Budapest, 1896. augusztus 15.

A magy. kir. államasutak a részes vasutak igazg. nevében is.

(Utánnymat nem díjaztatik.)

Tekintettel a közeledő vetési időnyre van szerencsénk ajánlani

szavatolt tisztaságu

(a csehországi Thomasművekből eredő)

a legmagasabb díjakkal kitüntetett

Thomasfoszfátlisztet

szavatolt 15—20% citrátban oldható foszforsav tartalommal és 85—100% porfinomsággal.

Felülmulhatlan, minden talajra alkalmas trágyaszor, különösen sovány talajok javítására, kitűnő határu az összes gabbaneműek, kapás és olajnövények, lóhere és luczerna, szőlő, komló és kerti veteményekre, kiváltképen a rétekre.

Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb foszforsavtrágya, tekintettel határu tartósságára felülmulja az összes szuperfoszfátokat.

A citrátban oldható foszforsav-tartalomért **szavatosságot** vállalunk, netán hiányzó mennyiséget **megtérítünk.** — Árjajánlatokkal, szakmunkákkal és egyéb felvilágosítással a legkézségesebben szolgálunk.

a csehországi Thomasművek eladási irodájának vezérképviselője a magyar korona országainak területén

KALMÁR VILMOS, Budapest, Erzsébet-körut 34.

KÖSZÉN

összes gazdasági, ipari és házi
célokra

Osztraui gyári, dió-, koczka és darabos,
2-szer mosott ostrai Henrikaknai kovácsszén,
porosz szalonszén, coaks, szobafűtésre és épületek
száritására,

legkitűnőbb minőségben legjutányosabban kapható

RADNAY KÁROLY

köszén-nagykereskedőnél,
Budapest, Arany János-utca 34. sz.

A cs. és kir. szab. Hitelintézet köszén-osztályának vezérképviselője.

Valódi
Dr. KRÖCZER LÁSZLÓ-féle

szabadalmazott ruggyanta ojtószalagokat Dr. Kröczer László úrtól személyesen jóváhagyott minőségben és nagyságban szállít

SCHMEIDLER I. N.

cs. és kir. ruggyanta és celluloidneműek gyára

BÉCS, 1228

Főüzlet: Fiókiüzlet:

VII/2., Stiftgasse 19. sz. | I. ker., Graben 10 sz.

Sürgőnyczim: **GUMMISCHMEIDLER.**

Egy kilogramm ára frt 10.40.

BARANYAY I.,

turfatermények és szabadalmazott
önműködő turfahintő-closetek,

valamint

árványkészek-berendezési

és

felszerelési tárgyak vállalata

BUDAPEST,

IX., Csillag-utca 15.

Árjegyzékek

kívánatra

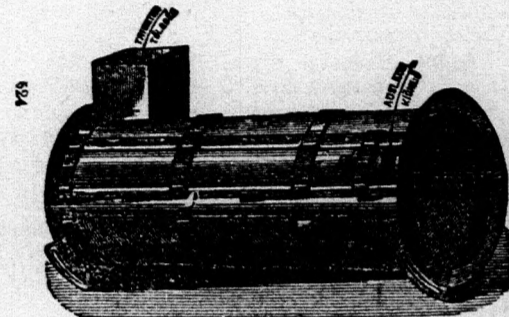
bérmentesen

küldetnek.

GRAEPEL HUGÓ

szabadalm. lóhere-tokászoló készüléke

minden esőplögéphez alkalmazható, 25 százalékkal nagyobb munkaképesség, mint bármely más készüléknél. Legkitűnőbb szerkezet legolcsóbb árban

GRAEPEL HUGÓ gépgyárosnál Budapesten,
V., Külső vácz-ut 46. sz.

KWIZDA FERENCZ JÁNOS

Kwizda-féle

RESTITUTIONS-FLUID

cs. és kir. szab. mosóvíz lovaknak.

Egy palackkal forint 1-10 o. é.

Kwizda-féle

KORNEUBURGI MARHA-TÁPPOR

lovak, szarvasmarha és juhok számára.

Ára egy dobozzal 70 kr., fél dobozzal 35 kr.

Kwizda-féle

Blister, szürke, erős bedörzsöléshez 1 tégely 1 frt 25 kr.

Fertőtlenítő por istállóknak, fél kilo 15 kr., 10 kilo frt 2-40.

Epetinktúra lovaknak, 1 üveg 1 frt 50 kr.

Patarasz mesterséges pataszaru 1 rud 80 kr.

Patafenyőpor 1 frt 70 kr.

Csánkók kenőcs lovak s szarvasmarhák számára, 1 tégely 1 frt.

Mosószappan háziállatoknak a 40 kr., 80 kr. és 1 frt 60 kr.

Sebbalzsam lovak és szarvasmarhák számára, 1 palack 1 frt 25 kr.

Kwizda-féle

Patakenőcs merev és törekeny pata oltalmazására, 1 doboz a 400 gramm 1 frt 25 kr.

Kresolin kenőcs, pata konyerszó szer, 1 szelence a fél kilo 1 frt 10 kr.

Kresolin, javított Kresolin, Bockmann K. H.-féle, legolcsóbb, oldatokban mérgegmentes desinfektáló szer, sömör, ruh, száj- és mosók sör ellen. 25 kilo 16 frt, 10 kilo 7 frt, 5 kilo postacso-mag bruttó 3 frt 50 kr. Próbapalack a 400 gramm 50 kr.

Kwizda-féle

Kolika-labdaesok lovak és szarvasmarhák számára, 1 karton 60 kr.

Phisio hashajtó labdaesok lovaknak, 1 bádóg dobozzal 2 frt.

Féreg-labdaesok lovaknak, 1 bádóg doboz 1 frt 60 kr., karton 60 kr.

Baromfi étrendi szer, mint eleségpótlék, 1 csomag 50 kr.

Nyereg szappan a nyereg- és szizszerszám tisztítása és konyerszóval való tisztításához. 1 szelence 1 forint osztrák értékben.

Kwizda-féle erőtáplálék lovak és szarvasmarhák számára

1 doboz a 5 tápadaggal 30 kr., ládika a 50 tápadaggal 3 forint, ládika a 100 tápadaggal 6 forint.

Kwizda-féle Sertés-por

a hizás elősegítésére s óvszerül. Kis doboz 60 kr., nagy doboz 1 frt 20 kr.

Alapítattott 1853.

Naponta postai szétküldés a

Kerületi gyógyszerár által Korneuburghan.

MŰTRÁGYÁT

minden minőségben szállít bárhova
1349 versenyképesen

SCHRAM A.,

kénsav- és műtrágyagyára

Központi iroda: PRÁGA, Heinrichgasse 27.

A magy. kir. államvautaktól eredő, teljesen használható, jó karban levő

TIZEDES MÉRLEGEK

súlyokkal együtt, felette olcsó árban kaphatók;

KOHN A. M.

vas- és fémáru nagykereskedőnél

Budapest, VI., Mozsár-utca 9.

Ugyanott „Werndl” rendszerű használt fegyverek (mező és erdőőröknek) feltűnő olcsón kaphatók.

SZIVATTYÚK

minden nemes házi és nyilvános célokra a mezőgazdaság, építkezés és iparnál,

Ujdonság! a BOWER-BARFF-féle szabadalmazott inoxydálási módszer szerint,

inoxydált szivattyúk

rozsa ellen védve.

W. GARVENS Wien,

MÉRLEGEK,

legújabb javított rendszerű tizedes, százados és hidmérlegek fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari célokra.

Embermérlegek, mérlegek házi használatra mérlegek,

Commadit-társaság szivattyú-és mérleggyártásra.

Schwarzenbergerstrasse 6. I. Wallfischgasse 14.

Gróf Csáky László prakfalvi vasgyárai

(Szepesm.), évek óta

bádogtetők fődésével

foglalkoznak, leírással, bizonyítványok, árajánlat és mintával szívesen szolgálnak.

Ezen tetők láthatók az állatkert és a bányászati és kohászati csarnokban.

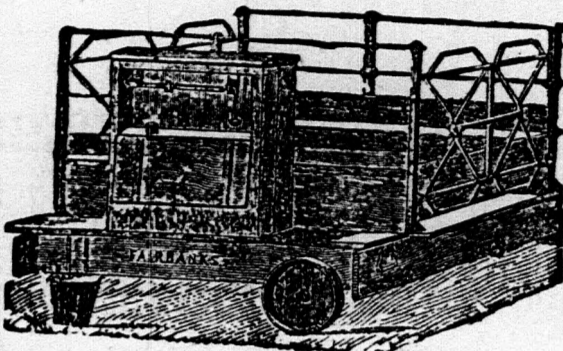
Fairbanks mérlegek

a legtökéletesebb mérlegszerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, tolosúlyos fémmérőkarral bírnak s a hidra tett terhet minden ponton egyenlően mérlegelik. Tartósság, pontosság és könnyű kezelésük-nél fogva úgy hazánkban, mint a külföldön a legelső díjat nyert legkitünőbb mérlegek.

Gazdasági, szekér-, marha-, zsák-, és raktári mérlegeinket

czélszerű és a czélnak megfelelő szerkezetük-nél fogva különösen a gazdák, gazdaságok és uradalmak részére a legmelegebben ajánljuk. A jutányos árakban, melyek sulyokkal számított jobb kivitelű tizedes mérlegek árainál nem magasabbak, a hitelesítés, csomagolás és loco vasutára való feladás költségei már befoglaltnak. —

Gazdasági egyesületi tagok árkedvezményben részesülnek. Gyártásunk állami felügyelet alatt áll. Megrendelések közvetlen központi irodánkhoz, Andrassy-ut 12, címzendők. Arjegyzékkel, felvilágosítással szintén központi irodánk szolgál. 5005

FAIRBANKS MÉRLEG ÉS GÉPGYÁR részvény-társaság,
BUDAPEST, Andrassy-ut 14. Gyár: Külső-vácsi-ut 156.

Eladó állatok.

A pusztasomorjai hercegi uradalom intézőségénél

3 bika, 42 tehén, 4 befogható tinó, 44 üsző eladó.

1605

Bővebbet báró Buschmann intéző, PUSZTA-SOMORJA, (posta helyben.) Mosonmegye.

M. kir. államvasutak. 110704/CIV. sz.

Hirdetmény.

(Zónarendszerű személy- és podgyász-díjszabás életbe lépése a pancsova-petrovosszelli h. é. vasuton.)

A m. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint a pancsova-petrovosszelli h. é. vasuton a megnyitás napjával zóna rendszerű személy- és podgyász-díjszabás lép életbe. Ezen díjszabás a m. kir. államvasutak díjszabás elárúsító irodájában (Bpest Csengeri-utca 33) 10 kr-ért kapható.

Bpest, 1896. aug. 24-én.

Az igazgatóság.

(Utánnom. nem díjaztatik.)

Kiadóhivatalban kapható:

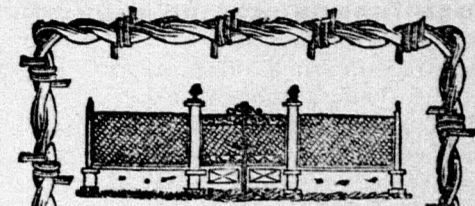
Homokszőlő telepítése.

Irtá

Rács Sándor.

Ára 1 forint 50 kr.

Gép-sodrony-szövetek, cizinkezett szűrős kerítés-sodrony.

Kertek, erdősek és vadparlak bekerítéséhez, ugyszintén mindenféle sodrony szövetek, három-nyvarok, fűcsapokhoz, tüvelő-, ablak- és rozsflyszövetek, homok- és kavics-szűrő-, sodronyszövet, kapuk, sodronykötélek mindenféle szerkezetben és vasszerkezetet általában szállít a legjutányosabban.

Vassodrony és gépsodronyszövet gyár és épület lakatos-műhely

Franz Schröckenfuchs

Waldhofen a. d. Ybbs.

Bekerítések gépsodrony-szövettel nem kerülnek többbe, mint jobb anyagból készült fakerítések, e mellett tartások és minden tőrnek csinos utasítást adnak. Költségek ingyen és bérmentve. 1895

103828/96. C. I. sz.

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Magyar vasuti kötelék. — Díjtételek módosítása.

A magyar vasuti kötelék forgalomban 1895. évi január hó 1-től érvényes IV. rész, 1. füzetében a 12. oldalon a Debreczen—füzesabonyi h. é. vasut állomásaira vonatkozólag juhok, kecskék és egyéb aprómarha, továbbá sertésekre nézve foglalatrületi díjtételek f. évi október 15-iki érvénnyel következőképen módosítottak:

	280 fillérről	300 fillérré
Balmaz-Ujvárosnál	254	268
Csegénél	192	194
Eger-Farmosnál	228	236
Egyeknél	280	300
Folyásnál	202	206
Kétköznel	292	314
Maénál	192	194
Mező-Tárkánynál	266	284
Nagy-Hortobágnál	240	252
Ohát-Köcsnél	280	300
Polgárnál	214	222
Poroszlónál	266	284
Szt.-Margitánál	214	222
Tisza-Fürednél	214	222

Budapest, 1896. augusztus 23-án.

(Utánnom. nem díjaztatik.)

Az igazgatóság.

A legelterjedtebb néppárti heti élcslap, változatos szöveggel, mulattató eredeti képekkel, a politikai romlott korszaknak szatyra és gúny által ostromozott heti eseményeivel, versekkel, adatokkal, kép-, szám-, sakk- és szőrejtvényekkel és sok más mulattató dologgal.

Szerkesztő: MARKOS GYULA.

Előfizetési ára: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 frt.

A szegényebb, de olvasni szerető közönség számára a „HERKÓ PÁTER” népies kiadását egész évre 2 frt-ért, negyed évre 50 kr-ért küldjük.

A „HERKÓ PÁTER” tót nyelven is megjelenő heti élcslap egész évre 2 frt, fél évre 1 frt, negyedévre 50 kr.

Márczius hó óta német nyelven is megjelenik a „HERKÓ PÁTER” heti élcslap. Naptárak, magyar, német és tót nyelven, az idő előrehaladottságánál fogva már csak 20 kr. darabonként.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, IV. kerület, Zsibárus-utca 7-dik szám.

Dombóvár, 1896. május 16-án.

Červinka F. és Társa uraknak

PRÁGA-BUBNA.

Az Önök által szállított kétvasu Ventzki-féle szabványkéket, „NNCV” jeggyel most már alaposan kipróbáltam, és azokat olyan jóknak találtam, hogy elhatároztam magamat azokból még 50 darabot rendelni. Ezen 50 darabnak, melyből 46 drb. Kurd-Csibrák állomásra, 4 drb. pedig Dombóvárra saját czimem alatt küldendő, okvetlenül f. é. július hó 15-én birtoomban kell lenniök, de részletenkint is szállíthatók.

Tisztelettel
Döry József s. k.

Sziveskedjenek nekem szintén 20 drb. kétvasu, Ventzki-féle acél-szabványkéket „NNCV” jeggyel, aminőket fivérem Önöktől kapott, Kocsola állomásra küldeni.

Tisztelettel
Döry Vilmos s. k.
Felső-Leperd.

A híres, 3500 példányban használatban levő

szabadalmazott Ventzki-féle acél-szabványkékek,

melyeknél egy kerék sem halad a laza szántóföldön, kétvasu „NNCV” jegyű 52 frtjával, háromvasu „NNLH” jegyű 48 frtjával tartalekvással együtt, egyedül csakis a

Červinka F. és Tsa Prága-Bubnai gyárból szállíttatnak.

Trágyaszórók, szabványkékek, répaművelési- és aratógépek speciális gyára.

Teljes katalógusok kívánatra ingyen küldetnek. 1635

Magyarországi képviselő:

ERDÉLYI ANTAL

BUDAPEST, VI., ZÖLDFÁ-UTCZA 32.

Mintaraktár: VI. ker., Király-utca 26. sz.

Pályázat.

A sopronmegyei gazdasági egyesületnél a

titkári állás

lemondás következtében megüresedvén, annak betöltésére ezennel pályázat hirdettetik. 1614

Pályázni kívánóknak az egyesület elnökségéhez intézendő kérvényükben **ki kell mutatniuk felsőbb gazdasági tanintézetben nyert elméleti, valamint gazdasági gyakorlati szakképzettségüket, irodai és az ügykezelési szakban, nemkülönben a szakirodalom terén való jártasságukat, eddigi foglalkozásukat és működésüket.**

A titkár főbb teendőit képezik: a gazdasági egyesület irodai teendőinek ellátása, az egyesület értesítőinek és egyéb kiadványainak szerkesztése, a folyó ügyeknek az ülésekre való előkészítése és előadása; az ülések jegyzőkönyveinek megszerkesztése, népies szakelőadások tartása az irodának és a szükséges nyilvántartásoknak vezetése s a könyvtár kezelése.

Egyebekre nézve a megválasztott titkár részletes utasítással fog ellátni.

A titkártól megköveteltetik, hogy a magyar nyelv mellett a németet is, szólan és írásban bírja.

A titkári állás 1200 forint évi fizetéssel 400 forint lakásbérrel és mint filloxera biztos a megyétől 200 forinttal van javadalmazva.

A kellőleg felszerelt folyamodványok az egyesület elnökségéhez intézendők és a gazdasági egyesület titkári hivatalához (Sopron Széchenyiház II. emelet.)

folyó évi szeptember hó 15-éig

beküldendők. Az állás folyó évi október hó 1. foglalandó el.

Sopron, 1896. augusztus havában.

A sopronvármegyei gazdasági egyesület elnöksége.

Magyar kenderből készült, legjobb minőségű gazdasági kötelneműeket,

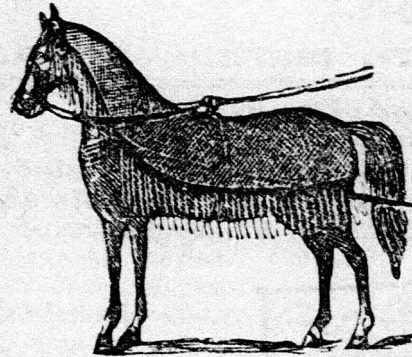
ajánl a

BLEIER és WEISZ,

kötélgyári cég Budapest.

Raktár és iroda: Károly-körút 9. szám, a gróf Hadik-Barkóczy féle házban Gyártelep: Hajtsár-ut 7307. sz.

Ajánlásra méltó tárgyak: torna-eszközök, Cocos futószőnyegek, lábtörők, ruhaszáritó kötelek,

lőhálók,

készítsek stb. továbbá gazdasági cikkek u. m.: istráng, kötőfék, rudaló gabonaszakok, vízhatlan ponyvák, itató és tüzi vedrek, kender-tömlők, hevederek, kender, kőcz stb. a legutányosabb eredeti gyári áron.

Vidéki megrendelések pontosan eszközölnetnek. Képes árjegyzék kívánatra bérmentesen küldetik.

Illustrirtes

Landwirtschaftliches Weltblatt.

Herausgeber Louis und Arthur Seile.

Redaction und Administration:

Wien, II., Praterstrasse 37.

Organ für alle Zweige der Landwirtschaft. Herausgegeben unter Mitwirkung hervorragender Fachkräfte. Reichhaltiger, gediegener, abwechslungsreicher Inhalt. Praktischer Rathgeber für Landwirte und Oekonomen. Interessanter belletristischer Theil für den Familienleser. Unentbehrlich in wirtschaftlichen und finanziellen Angelegenheiten.

Abonnement ganzjährig fl. 4.—, halbjährig fl. 2.—.

Probenummern gratis und franco.

Prämiirt auf der Land-, Forstwirtschaft- und gewerblichen Ausstellung Misteibach 1895.

Besonders gediegener volkswirtschaftlicher Theil.

Ó cs. és kir. apost. Felsője legmagasabb elismerése.

Nagy arany-érem, valamennyi világtkiállításon.

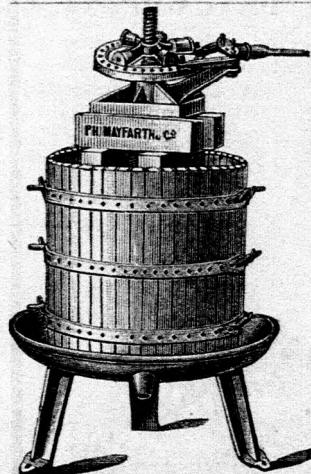
Gust. Wagenmann, Wien.

Központi iroda: VI. Magdalenenstrasse 16, a Theater a. d. Wien mellett, ajánl elismert kitűnő minőségben legolcsóbb gyári áron: ásvány-, gépkenő-olajat és zsiradékot. Orosz ásvány-kenőolajat (Bakusine, Oleonaphta) legjobb fagymentes gép-kenőolajat, olivajot, faolajt, ásvány-gépolajat mezőgazdasági gépekhez; Wagenmann-féle hengerolajat és hengerzsirt a gőzhengerek kenéséhez; szabad. kocsikenőcs. fekete, sárga, kék, uszó, olasz világos I. és II. minőségben, szolid gyártmányok legolcsóbb gyári áron, teherkocsik és hegyitargoncák stb. kenéséhez. Ásványvilágító olajok: petroleum stand. white. Gyári petroleum veszélytelen, csak 40° C-nél gyújtható; salon petroleum, császárölaj egészen fehér és veszélytelen.

Stearingyertyák. Bécsi stearingyertya, I. minőségű, narancs vagy rózsaszínű csomagolás. Austria gyertya I. minőség, narancs- vagy rózsaszínű csomagolás, Ceresin (ásványviasz), templomi gyertyák minden vallásfelekezetnek.

Brillant paraffin diszgyertyák, sárga pinczgyertyák.

NB. Mintákat gyártmányaimból ingyen küldök.

Gyümölcs- és szőlő-bor készítő gépek.

Gyümölcs- és szőlő-sajtók, folytonosan ható kettős emeltyű-szerkezettel, és nyomó szabályzóval. A munka-képesség 20% nagyobb mint bármely más sajtónál.

Szőlő- és gyümölcs-zúzó és bogyo-morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőlő- és gyümölcs-örölők, Aszaló-készülékek gyümölcs és fűszerek aszalására, gyümölcs- és hámozógépek, legújabb szerkezetű szabad. önműködő „Syphonia” gyümölcs és szőlővessző-permetezők, gyártatnak és szállítanak jótállás mellett a legjobb kivitelben

Mayfarth Ph. és Társa

es. kir. kizár. szabad. gazdasági gépgyárak, vasöntőde és gőzhámor. BECS, II., Taborstrasse 76. — Kizárólag 390 arany- és bronz-éremmel. — Árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Képviselek és viszontárusitok felvételnek.

Legújabb szerkezetű gőzmozdonyok

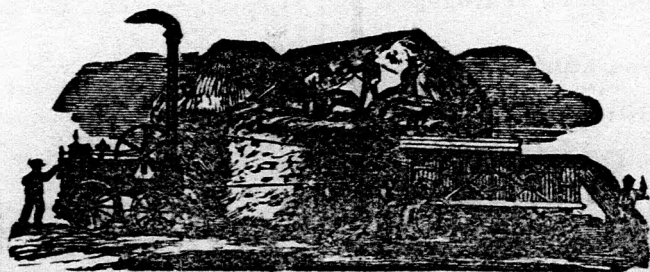
2 1/2 lóerőtől 30 lóerőig fa-, szén- és szalmafűtésre

Egy- és többvasú, valamint egyetem acél-ekék, Universal- és Columbia-Drill könnyű sorvető-gépek, szervvető-gépek.

Egyetemese eke.

Főraktára Budapest, Váci-körút 63. sz.

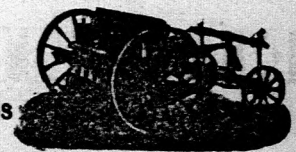

Legújabb szerkezetű gőzcsepplő-gépek

kettős szalmarázókkal és megnagyobbított rostákkal.

Kazalozók.

Mindennemű gazdasági gépek és eszközök a legjobb és legkitűnőbb kiállításban a legutányosabb áron.

Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok

1895-ben 120 drb ilyen lóhereséplőt adtuk el, mindenféle gőzcsepplő-készletekhez.

A közök ségben (1896) mindenki kieszpénz Tud. Muhipuszt. Ár. állomások

Lap kap

ELS V. MARI VIZM kazalok, gép REP ESŐKOP ÁRJEGY „L Minden váro

Hofherr és Schrantz Budapest, VI., Váci-körút 57.

Uj szabad: Lóherecséplő és kidörzsölőgép, a lóherecséplés és kidörzsölés eszközlésére egy művelet alatt.
 Árjegyzékek bérmentve és ingyen.

1895-ben 120 drb ilyen lóherecséplőt adtunk el, mindenféle gőzcséplő-készletekhez.

Sepsiszentgyörgyön 1895. november 4-én I-ső díj: Díszoklevéllel kitüntetve.

Árverési hirdetmény.

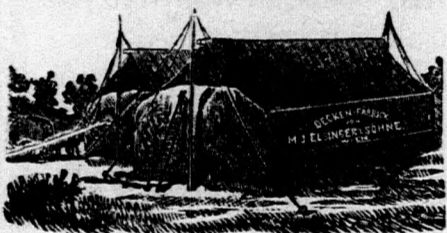
A Muhi gazdasághoz tartozó gazdasági gépek, eszközök és egyéb felszerelési tárgyak Szakáld községben (Vasutállomás Nyékládháza) a helyszínen

1896. évi szeptember hó 6-án és folytatólag 1896. szeptember hó 13-án

mindenkor délelőtt 9 órától kezdve a legtöbbet ígérőknek készpénz fizetés mellett nyilvános önkéntes árverésen eladtnak. Tudakozódásokra felvilágosítást ad Varga Ignác tisztartó Muhipusztán, u. p. Nyékládháza. 1613
 Árverelni szándékozók kívánatára a Nyékládházi vasuti állomáson a gazdaság fogatai fognak rendelkezésre állani.

Lapunk bekötési táblája

1 frt 36 krért (portomentesen) kapható kiadóhivatalunkban.

Cs. és kir. szab. vizmentes szövetyár, legnagyobb és legrégebb az országban. Alapított 1831. 32 kitüntetés.

ELSINGER M. J. és FIAI

BUDAPEST, BÉCS,
 V., Mária Valéria-utca 10. — I., Volksgartenstrasse 1.
VIZMENTES TAKARÓK (PONYVÁK), kazalok, gépek, kocsik és vasuti kocsikra olcsóbb és legjobb elpusztíthatatlan minőségekben, továbbá
REPCZE-PONYVÁK, MAGGYŰJTŐ-PONYVÁK, TÖMLŐK.
ESŐKÖPENYEK és ÖLTÖNYÖK kautschukból és anélkül.
TŰZI- és ITATÓ-VEDREK, SÁTRAK, LINOLEUM.
ÁRJEGYZÉK és MINTÁK INGYEN és BÉRMENTVE.
„LEGGYORSABB KISZOLGÁLÁS.”
 Minden város jobb üzleteiben a mi gyártmányainkat tartják, s sziveskedjen határozottan **ELSINGER** gyártmányt kérni. 928

Thost Ottó-féle rostély-öntöde

Paris, Zwickau 1/3 Szent-Pétervár.

Vezérképviselő Budapesten:
KÜHNEL ADOLF
 mérnök
 Wesselényi-utca 36. földszint.
 1448
 Felvilágosítást és költségvetést ingyen ad, fenti. Füstmentesítő tüzelés, nagy szénmegtakarítás, a legnagyobb tartósság.

HONI IPAR!

Kiállítva: az iparsarnokban (a gyár összes készítményei).
 A pozsonyi házban (házi ipari czikkek).
 A magyarfalu templom-bazár 14. számában (elárusítási hely).

Ajánlom különösen: a lóhálókat, függőágyakat tornaszereket, vásár- és női táskákat, hálózva és kötözve, lawn tenis és más sport játékokat, halászlé és vadászati hálókat. — Technikai kötélneműeket, mint: géphajtó köteleket, Thiel-féle kenderfonál szijat, orkus tömszelenczét, kendersűrítést, kőczot. Gazdasági kötélneműeket, amelyenek: istrángok, kötőfékek, rudalók és ruhaszáritó kötelek stb.

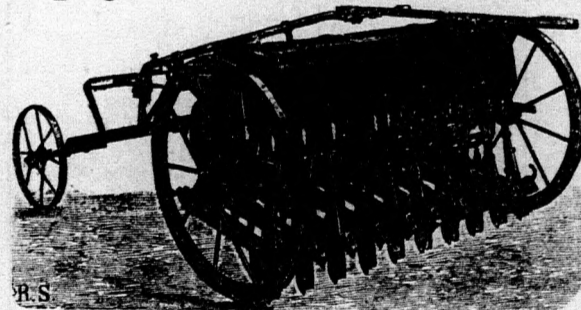
Képes árjegyzékek bérmentve.

Ifj. THIEL KONRÁD,

első bácskai műtani kötél- és zsinégáru-gyár
FUTTAKON.

A vetési időnyre ajánlom

SACK RUDOLF legujabb rendszerű sorbavetőgépeit

(IV-ik osztály), melyek úgy vannak szerkesztve, hogy azokkal sík, vagy dombos talajon minden magfélélt tetszőszerinti mennyiségben tökéletes egyenletesen lehet elvetni, anélkül, hogy a vetőszekrényt beigazítani, merítő vagy fogaskerekeket cserélni kellene.

Sack Rudolf valamennyi sorbavetőgépei felette könnyen járnak, nagyon szilárdan vannak készítve, igen tartósak és kívánatra előkormányval is kaphatók. Mindennemű Sack eke, borona, szóróvetőgép és talajmívelési eszközös választékban van raktáron és eredeti minőségben az itt látható törvényes védjeggyel csak nálam szerzhető be. Legujabb árjegyzékem épen most jelent meg és kívánatra legszívesebben szolgálak azzal ingyen és bérmentve.

PROPPER SAMU,

Sack Rudolf magyarországi kizárólagos képviselője,
 Budapest, V., Váci-körút 52. szám.

Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület“ hirdetései.

Az O. M. G. E. könyvkiadó vállalat kiadásában megjelent:

Takarmányozástan, 24 ny. iv, irták Cselkó István és dr. Kosutány Tamás m. óvári gazd. akad. tanárai. — **Talajismeret**, 12 ny. iv, irta Cserhádi Sándor m. óvári gazd. akad. tanár stb. — **Gazdasági építészeti kézikönyve**, 24 ny. iv, irta Domokos Kálmán, a debreczeni gazd. tanint. igazgatója. — **Szikes talajok kezelése és javítása**, Hilgard E. W. után irta Treitz Péter és 3 melléklet. Kavassy Jenő min. tanácsos, a kulturtermelés főnöktől, Landau Lajos kult. mérnöktől, s a nagylaki öntözött sziktelep Tomka Emil kult. főmérnöktől. — **Okszerű talajművelés alapelvei**, 17 ny. iv, irta: Cserhádi Sándor m. óvári gazd. akad. tanár stb. — **Mezőgazdasági becsléstan**, 15 ny. iv, irta: Szűts Mihály debreczeni gazd. tanintézet igazgatója. — **Előzetni 3 éves ciklusra fűzött példányokra évi 5 frittal kötött példányokra 6 fttal 70 krral.** — Egyes példányokban: a **Takarmányozástan**: 3 ftt; **Talajismeret**: 2 ftt; **Gazd. építészeti**: 3 ftt; **Szikes talajok**: 1 forint; **Okszerű talajművelés**: 2 ftt 60 kr.; **Mezőgazdasági becsléstan**: 2 ftt 30 kr. — **Az előfizetéssel több könyv megrendelésnél 36 kr., egy könyvnél 10 kr. postadíj is beküldendő az O. M. G. E. pénztárába BUDAPEST, Köztelek.**

Az O. M. G. E. kiadóhivatalánál megrendelhetők: 1895. évi előadások külön füzetekben.

A szőlőoltványok metszéséről, különös tekintettel a Dezeimeris-féle metszési elmélettel. Irtá: Engelbrecht Károly. Ára 50 kr. — **A gazdasági szeszgyár üzemének ellenőrzése**. Irtá: Dr. Szilágyi Gyula. Ára 20 kr. — **Lótenyésztésünk emeléséről**. Irtá: Luczenbacher Miklós. Ára 30 kr. — **A kendertermelés és áztatás**. Irtá: Sierbán János. Ára 30 kr. — **Ujabb tapasztalatok a trágyázás köréből**. Irtá: Cserhádi Sándor. Ára 30 kr. — **Utmutatás a komlótelepítésre**. Irtá: Imreh Lajos. Ára 30 kr. — **A hazai öntözések mai állásáról**. Irtá: Kvassay Jenő. Ára 20 kr.

GAZDASÁGI ELŐADÁSOK 1894. évről.

Tartalma: 1. Cserhádi Sándor. A kultúrtenyésztés megválasztása. 2. Szabó Ferencz. Esmék a mezőgazdasági könyvtelről. 3. Baross Károly. A mezőgazdasági politikáról. 4. Sierbán János. Takarmányok konzerválása. 5. Pirker János. Szarvasmarhatenyésztésünk és az import kérdése. 6. Bekk Tamás. A szőlőoltványokkal való tenyésztés. 7. Dr. Rätz István. A barmfajok fertőző betegségeiről és az ellenük való védekezés. 8. Dr. Hutya Ferencz. A szarvasmarhák gümőkórja.

Ára 50 krajczár.

Külön kiadványok:

Vetőmagvak termelése és kezelése. Irtá: Hirsch Alfréd. 50 kr.

Az állatok átöröklő betegségei és hiábai. Irtá: Tátray János. Ára 20 krajczár.

„Gazdaságtörténelmi Szemle“ 1894. évfolyam. Ára kötve 3 ftt.

Általános á lattenyésztéstan. Irtá: Tormay Béla, minisz. tanácsos. **2-ik teljesen átdolgozott kiadás. 327 oldal. Ára 3 forint.** Tömeges megrendelésnél olcsóbban.

Viteldijvisszatérítés az O. M. G. E. utján.

Ami több oldalról a gazdák köréből felmerült panasz folytán, hogy a vasutak részéről igen gyakran sokkal magasabb díjtételek számítatnak, mint a mennyi a küldemények után tényleg jár s a viteldijvisszatérítés körüli eljárást a legtöbbben nem ismerik, elhatároztuk az egyesület kebelében egy díjszámítási iroda szervezését, mely minden díjszabási kérdésben felvilágosítással szolgáljon tagjainknak. Kérjük tehát azon gazdátársainkat, kik a díjszámítás helyességéről meggyőződni óhajtanak, hogy a fuvarleveleket az egyesület címére beküldeni sziveskedjenek. Ha az utaszámi iroda csakugyan díjtöbbletet tüntet ki, úgy a beküldőnek egy meghatalmazást kell kitöltenie, melynek alapján a díjszámítási iroda a visszatérítés iránt illetékes helyen intézkedik és a díjtöbbletet 20% eljárás költség levonásával beküldőnek megküldi. A díjvisszatérítés igénye a díjfelvételtől számított egy éven belül elévül.

KAINIT NAGYBAN ÉS KICSINYBEN.

Megrendelhető az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkári hivatalánál (Budapest, Köztelek.)

ÁRAK: Nagyban waggon-rak mányonként ab Leopoldshall-Strassfurt, ömlesztett állapotban 106 ftt, zsákban szállítva 130 ftt. A vasuti szállítási költség a különböző távolságu rendelési állomások szerint 130-140 ftt között változik. Kicsinyben mányonként zsákkal együtt a „Budapesti közraktárak“ egyesületi tagok részére 2 ftt 80 kr., nem tagoknak 3 ftt.

A megrendeléssel egyidejűleg a kainit árát egyesületünk pénztárához beküldeni kérjük, a szállítási költségek a küldemény átvételénél fizetendők.

ORSZÁGOS TENYÉSZÁLLAT-TORZSKÖNYV,

1. füzet: **Magyar fajta szarvasmarhák könyve**, ... ára 1 ftt.
2. „ **Borzderes** „ „ „ „ 1 „

Utmutatás a magántörzskönyvek berendezésére és vezetésére.

Ára 50 krajczár.

Magántörzskönyvi rovatlapok ívenként: bikák számára 5 kr., tehének számára 4 kr., hágtások és borzások jegyzéke 3 krajczár.

Az Országos Törzskönyv szabályzata 50 kr.

KIS HIRDETÉSEK.

Eladó makk és gubicsstermés.
Königsberg Irma Grófnő Oméltósága szendrői (Borsodmegye) uradalmi erdősegein, melyre 10% bántó pénzzel ellátott írásbeli zártajánlatok szeptember 7-ig adhatók be Kiss Gusztáv kasznárhoz Szendrőn.
1829

Bérbeadó birtok. Abauj-Tornamegye Ujlak-Szanticska községben 470 magyar holdnyi birtok (270 hold szántóföld, 24 hold rét, a többi legelő) ispánlakkal és gazdasági épületekkel 1897. január 1-től holdanként 4 fttjával bérbeadó. Vasutiállomás Forró-Enes két és Szikszó három óra járásnyira. Bővebb értesítés kapható a tulajdonosnál Tóth Ferencz lelkésznél Orosz Gadnán u. p. Felső-Vadász. 1831

Egy intelligens fővárosi családhoz kerestetik

teljes ellátásra — 20 ftt havi fizetésért — egy 13-15 éves fiu, ki lehetőleg reáliskolát látogatná és a család gyermekével együtt tanulhatna. — Megkeresések e lap kiadóhivatalához **K. K.** jellege alatt küldendők, mire bővebb felvilágosítás nyújtatik. 1837

Minden fajta erdei csemeték,

erdők és sövények alapításához, szép és olcsó fenyő, erdei fenyő, fekete fenyő, szomorú fenyő, Douglas fenyő, vörös fenyő, harvas és fehér égerfa, jávor, bükk, fehérjuharszifa, nyírfa tölgy és akáczfákat csipke és bodzafacsemetéket ajánl a tavaszi telepítésre **Guts-verwal'ung Borowna** posta **Bochnia**, Galiczia. Árjegyzék kívánatra bérmentve. Az erdei csemeték szétküldése f. év október 1-én kezdődik. Tisztelettel kérjük a levelezést német nyelven. 1522

A magyar gazdatisztek és erdőtisztek országos egyesülete ajánlja a t. cz. földbirtokos és bérli uraknak allasközvetítő osztályánál bejelentett tagjait elhelyezésre. Az ez ügyben való felvilágosítások és közvetítések díjmentesek.

Mezőgazd. és erdészettel foglalkozók nyugdíjintézete. Eszközöl biztosításokat: nyugdíjra, rokkantsági díjra és özvegyi díjra, mezőgazdasági, erdészeti és ezekkel rokon foglalkozású egyének számára a legolcsóbb díjtételekkel, mert nem nyereszkesedésre alakult vállalat. Kívánatra alapszabály díjtáblázattal és bővebb felvilágosítással szolgál az iroda: Budapest, IX. kerület, Lónyay-utca 7. sz. alatt.

600 holdas bérlet, 3 város közelében, családi körülmények miatt október 1-én átadandó. Előnyös szerződés telekkönyvileg biztosítva, haszonbér holdanként 9 ftt. Czim a kiadóhivatalban. 1563

Legelő kerestetik 3-400 drb tenyész birka számára, esetleg feles tartásra több évi időtartamig. Válasz **Mardl Vilmos Tótfalu** (Somogy megye) intézendő. 1634

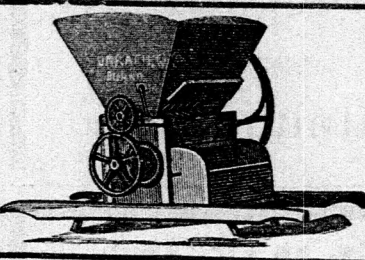
Mind oda vannak!

mondja minden ház, gyár, malom és földbirtok tulajdonosa aki **KLEIN** gyógyszer-féle **Rattoxint** patkányok és egerek kiirtására használta. Mintadozoz 60 kr., 1/2 kg. kisebb vállalatok számára 3 ftt; nagy vállalatok számára 1 kg. 5 ftt. Valódi kapható csak **KLEIN S.**, o. gyógyszerésznél, **LUGOSON**, 60 sz.

Káposztarepcze
vetőmagnak
kerestetik.

Ájánlatok és minták „B” jel alatt a kiadóhivatalhoz czimzendők. 1636

BORSAJTÓK

az általánosan legjobbnak elismert, Mabilie rendszerben **szőlőzúzók bogozó készülékkel** vagy **anélkül és gyümölcsdarálók** jutányos árak és kedvező fizetési

feltételek mellett a legnagyobb választékban kaphatók 1802

UMBATH és TÁRSA

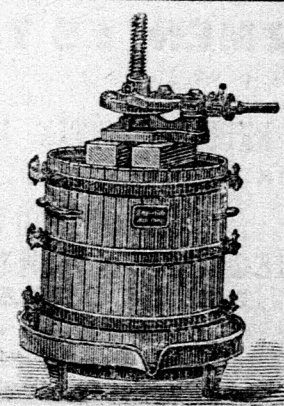
mezőgazdasági gépgyárosoknál

BUDAPEST,

V. Váci-körut 60. sz.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

A francia Mabilie rendszerű borsajtók előnye, hogy a sajtolásnál a legesekélyebb erőfelfejtésre van szükség és amellet kettős működésük folytán többet és jobban sajtolnak, mint bármely más szerkezetű borpresek.

Hirdetési ár 15 szög 30 kr., ezen felül minden szó 2 kr., feltűnő betűkkel 4 kr. Czim közlésénél minden beiktatásnál 30 kr. bélyegilleték.

KIS HIRDETESEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom terményei, továbbá állást keresők és adók hirdetményei vételnek fel e kedvezményes rovatban.

Csak oly level-kre válaszolunk, melyekkel válaszra szükséges levélfelblyegyet vagy levelezőlapot küldenek.

Betöltendő állás.

Pályázat.

A csákvári m. kir. földmives iskolánál üresedésbe jövő ösztöndíjas gazdasági segédként betöltése iránt ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen állás évi 500 (öt száz) forint ösztöndíjból és egy butorozott szobából, fűtés és világításból álló szabad lakás élvezetével van egybekötve.

Az alkalmazandó ösztöndíjas gazdasági segédnek, nőtlen egyéneknek kell lennie s feladatát képezendi, hogy az iskola tanszemélyezete mellett segítkezve, az elméleti oktatás helyes módszereit elsajátítván, egyes mellék tárgyak tanításával is megbiztassék, ezenkívül a gazdasági vitel mellett is alkalmaztatván, az okserű mezőgazdasági ügyvitel minden ágában megismerkedjenek és a gazdasági szaktárgyakban további tanulmányokat tegyen, hogy így idővel a gazdasági szakban mint tanító lehessen alkalmazni.

Az ösztöndíjas gazdasági segéd a szokásos szüneteket is ideértve, csak szabadság kieszközölése mellett távozhatik állomásáról.

Az ösztöndíjas alkalmazása f. évi október hó 1-től 1897 szeptember hó 30-ig terjed és csak azon esetben hosszabbíthatik meg, ha az illető eredményes működése által a további kiképzésére érdemesnek bizonyul.

A pályázni szándékozók felhivatnak hogy a szabályzattal 50 kocs bélyegjeggyel ellátott és az alább leírt eredményes működése által a további kiképzésére érdemesnek bizonyul.

folyó évi szeptember hó 15-ig

a földmívelésügyi m. kir. miniszteriumhoz czimezve a csákvári m. kir. földmives iskola igazgatóságához nyújt-sák be.

A pályázati kérvényhez a következő okmányokat kell csatolni:

1. Keresztlevelet.
2. Erkölcsei bizonyítvány.
3. A magyar-óvári gazdasági akadémia vagy valamely más m. kir. gazdasági tanintézet elvégzését igazoló végbizonyítványt, vagy annak hiteles másolatát.
4. A ki a gazdasági szaktanulmányok bevégezte után több ideig folytatott gazdasági gyakorlatról, esetleg a sárvári tejjgazdasági szakiskola üzletvezetői tanfolyamának elvégzéséről szóló bizonyítványt vagy állatorvosi oklevelet képes felmutatni, általában előnyben részesül.

Budapest, 1896. évi aug. hó 1.

Földmívelésügyi m. kir. miniszter.

Kasznári állás, melylyel 500 forint készpénzből, természetbeni lakásból 16 hektoliter buza, 24 hektoliter rozs, 14 hektoliter árpa, 4 hold (a 1200 ö) területű szántóföld, 12 öl tűzifa 3 drb marhatartásból álló javadalmasz van egybekötve. Méltóságos gróf Szirmay Alfréd ur szirmabessenyői uradalmában azonnal betöltendő. Pályázati folyamodványok gróf Szirmay Alfréd központi jószágigazgatóságához Szirmabessenyőn intézendők. 15:5

Nagyobb gazdaságba bér-gazdának kerestetik egy földmives-iskolát végzett kifogástalan erkölcsű egyén, ki a gépekkel vetést és kazalok rakását kitűnően értse. Ajánlatok a kiadóhivatalba küldendők „Béres gazda” jelige alatt. 1595

Kerestetik egy gazdasági irnok, izr., ki gazd. iskolát végzett, a gazd. könyvitelben teljes jártassággal bír, és ezt bizonyítványokkal igazolni képes. Belépés azonnal, fizetés évi 200 forint és teljes ellátás. Ajánlatok bizonyítványmásolatokkal, melyek vissza nem küldetnek „R. G.” jelige alatt kiadóhivatalba küldendők. 1619

Méltóságos gróf Almásy Dénes úr gyulavári varsándi uradalmában a gyakornoki állás megüresedett. Pályázhatnak gazdasági felsőbb tanintézetet jó sikerrel végzett gazdászok, akik bizonyítvány másolatokkal felszerelt, önkézüleg irt kérvényeiket alulírt czimre mielőbb küldjék be. Az állással készpénz javadalmasz nem jár, de szabad lakás, fűtés, világítás és teljes ellátásban részesül az illető. A gyakornok használatosága szerint fél esztendő egy évig ideiglenes minőségű, mely idő után véglegesítettven fizetéses irnokká lép elő. Az állás szeptember közepén elfoglalandó. Bizonyítvány másolatok vissza nem adandók. Gyulavári Békésmegye. A uradalmi főtiszt. 1622

Gazdaságomhoz egy gyakorlatot képzett ispánt, ki a magyar és tót nyelvet bírja keresek, fizetése 200 forint készpénz 24 hl. gabona 1 tehénhasználat, 1200 öi conventios föld, 300 öi kert, lakás, fűtés, világítás. Ajánlatok bizonyítvány másolatokkal Salzberger József Bars-Simony czimre küldendők. 1624

Egy nagyobb béruradalomban az irnoki állás azonnal elfoglalható teljes ellátással, mosás és világításon kívül az első próbaévben 200 forint, a másodikban 250 forint készpénzzel. Pályázni akarók leveleiket és bizonyítvány másolatokat küldjék „Béruradalom” jel alatt mielőbb elap kiadóhivatalába, mely azt rendeltetési helyére jutatja. 1623

Gazdatiszt kerestetik, Récsé-Kereszturi gazdaságba (u. p. Pánczélések) ki jőzan, becsületes és szorgalmas legyen s a gazdaság terén kellő praxissal bírjon, fizetés készpénz és természetben 800—1000 forint. Ugyanott egy kitűnő erdélyi faj gulya eladó. 1628

Állást keresők.

Egy okl. gépészkovács, éves állást keres, november vagy január 1-ére ki már nagyobb uradalmakban is volt alkalmazva; jelenleg is egy nagyobb uradalomban van alkalmazva. Gazdasági munkában valamint patkolásban is jártassággal bír. Czim a kiadóhivatalban. 1600

A mezőgazdaság minden ágában, jószágtenyésztés, hizlalás, gyógyászat, valamint szám- és könyvelésben otthonos fiatal gazdatiszt október elsőtől magánbirtok önálló kezelésére ajánlközik. Jelenleg egy bányai középirtok önálló intézője. — Állását nősülési czéljából változtatja. — „Minta gazda” czimű tudakozást e lap kiadóhivatala közvetíti. 1604

Gazdatiszt állást keres január elsőre esetleg hamarabb, róm. kath., nős, jelesen végzett gazdász, több évi gyakorlattal, jelenleg egy nagyobb gazdaságot kezel mint ispán, a gazdaság minden ágában, könyvvezetésben, állattenyésztésben, tehénésztésben, tejkezelésben és feldolgozásában teljesen jártas. Czim a kiadóhivatalban. 1587

Intelligens jó ajánlatokkal bíró gazdász, 40 éves, nős, 2 gyermeke van, több évi gyakorlattal, kitűnő bizonyítványok és ajánlatokkal, ki éveken át nagy birtokot a legjobb sikerrel önállóan kezel, október 1-ére vagy későbbre tartós állást keres. Az illető hajlandó volna csak tantiemre fizetés nélkül is gazdálkodni. Nyelvismerete magyar német és tót. Szíves ajánlatok „K” alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. 1608

Gazdatiszt, 32 éves róm. kath., 12½ évi gyakorlattal, több éven át belterjes gazdaság teljesen önálló bizalmi állásban lévő kezelőtisztje, dohány és cukorrépa termelés, egy a szőlőkezelés, mint a gazdaság többi ágában valamint a könyvitelben is jártas, kitűnő bizonyítványokkal bír, oly kezelőtiszt állást óhajt lehetőleg az alföldön vagy hasonló síkabb fekvésű birtokban ez ősz folyamán elnyerni, hol szorgalmát kifejtve, tiszta jelleme, erénye s szakképzettsége által jövőjét biztosíthatná s hová nősülhetne is. Szíves megkeresések a kiadóhivatalban megtehető czim alatt kéretnek. 1524

Egy tisztességes családból származó józan és jó modoru keszthelyi gazdasági tanintézetet végzett fiatal ember, ki a mezőgazdasági szaktudományok terén kellő praxissal bír, olyan nagy uradalomba szeretne irnoki álláshoz jutni, a hol vas szorgalma és becsületes munkája árán jövőjét megállapíthatná. Esetleg főiri családnál magán titkári állást is elfogad. Szíves megkeresések „Becsületes és vas szorgalmú gazda” czim alatt a kiadóhivatalba kéretnek, hol a czim is megtehető. 1571

Ispáni állást keres október elsőjére egy 29 éves, nős, r. kath., az adai m. kir. földmives iskolát jeles és kitűnően végzett egyén, ki Fejérmegyében egy nagyobb uradalomban 2 év óta mint ispán van alkalmazva, érti a gazdasági teendőket kívül a szőlőtelepítés és ápolást is. Bővebb felvilágosítást szíveségből ad Szobonya Bertalan igazgató ur, Adán. 1630

Gazdatiszt, 30 éves nős keresztyén, kinek 14 évi gyakorlata van, a gazdaság minden ágában jártas, érti a földmívelést, állatok nehez szülésénél segítkezett, miről állatorvosi bizonyítványa tanuskodik, állást keres. Bővebbet Szentes M. hirdetési irodájában Erzsébetkörút 44. hol a bizonyítvány másolatai megtekinthetők. 1625

Kezelőtiszt állást keres, egy 32 éves, nős, 16 évi gyakorlattal bíró egyén, ki cukorgyári gazdaságokban több évig működött, jelenleg is nagyobb birtokot önállóan kezel, a könyvitelben tökéletesen jártas, s a magyar, német és tót nyelvet szóban és írásban bírja, s jó bizonyítványokkal rendelkezik. Állását január 1-jére, esetleg előbb is változtatni óhajtja. Szíves megkeresések a kiadóhivatalba „Kezelőtiszt” alatt kéretnek. 1626

Földmives iskolát jó sikerrel végzett, 37 éves, róm. kath., kiscsaládú gazda, ki ily minőségben négy év óta működik, beszél magyarul, németül és románul, segédtszti, esetleg kulcsári állást keres októberi belépésre. Czim a kiadóhivatalban. 1632

Földmives iskolát jelesen végzett, 4 évi gyakorlattal bíró fiatal nős ember gazdaságban alkalmazást keres, melyet bármikor elfogalhat Czim a kiadóhivatalban. 1633

Állatok.

Tavak benépesítésére ajánlok őszi, vagy tavaszi szállításra cseh ivó és ideivadékok pontyot, fogas-süllöt, csukát a simontornyai uradalmi bérlet határyesztéséből. Levelek czimzendők: Corchus Béla Kőbánya-Öhegy. 1602

Eladó Gosztonyi Tibornál Ordeal (Buceaneer-Firefly) 18 éves angol telivér (volt állami) hágómén. Világos sárga, 172 cm. Ára 200 forint. Felvilágosítást nyujt Sári Mihály ispán, Vác-Hartyán. 1507

Vegyesek. Birtokeladási hirdetmény.

A czeglédi vallásalapítványi uradalom czeglédi birtokaiból 1071. 947/1000 hold szőlőültetésre kiválóan alkalmas immuns

homokföld

az öreg csemői erdőben 5 (1100 ö-ös) holdas parcellákra felosztva a folyó 1896. évi október hó 12-én d. e. 9 órakor és következő napjain tartandó nyilvános árverésen

kedvező fizetési feltételek mellett

eladatik.

Az árverés megkezdéséig egy az egész területre, mint egyes parcellákra vagy parcella csoportokra szóló írásbeli ajánlatok is a czeglédi közalap. gazd. felügyelőségél vagy a helyszínen az árverező bizottságnál benyújthatók.

Bővebb felvilágosítást a czeglédi közalapítv. gazdasági felügyelőség ad, a hol a felosztási térkép és az eladási feltételek betekinthetők.

Kelt Czegléden, 1896. augusztus 19.

A czeglédi közalap. gazd. felügyelőség.

Eladó Ungmegyében Nagymihályi állomástól 1½ órányira 2460 drb lóban álló iparczélra alkalmas öölgyfa. Tudakozódások Nagymihályba az uradalmi igazgatóságához intézendők. 1616

Koronghy Gyula N. Mert-niki (u. p. Szakul) gazdaságban óriási hegyi rosz kapható per 100 kiló 7 forint. — loco állomás Szakul. Bővebb értesítést szívesen nyujtok. 1607

Birtok és pénz.

A ki birtokot vagy uradalmat jól venni akar, vagy birtokát szép fővárosi házért elcserélni akarja vagy magas előnyös törlesztéses kötesőt óhajt, forduljon bizalommal Várady Antalhoz, Budapest, József-utca 54. sz. 1584

1886. Erdélyi család találkozás.

Felhivatnak a magyar óvári m. kir. gazdasági akadémia 1885/6 évfolyamának u. n. „erdélyi család” tagjai névszerint: Baross László, Boltizár József, Fejta Kálmán, Günther Ernő, Hajdu Aladár, Hajdu István, Hertelendy Pál, Joó István, Kemény Pál báró, Maiszner József, Marschall Vilmos, báró, Puy László, Szarka Andor, Szász István, Tamássy József, Úrmóssy Jenő, Vucskies Béla, Zathureczky István urak, hogy Budapest, f. év szeptember 25-én este 6 órakor a Köztelek palotában (Üllői-út 25.) adott találkan és ugyanaznap este 8 órakor a Macskásy kert helyiségében (Üllői-út 21) tartandó társas vacsorán megjelenjenek. A tisztelt családtagok felkéretnek megjelenésükről, vagy elmaradásuk okáról, valamint akkori előre megrendelendő bpesti lakásukról előre értesíteni Hajdu István urad. kasznárt Valkó (Pestmegye.) 1621

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Legmagasabb kölcsön a valódi becsérték alapján 80-90 év kúti időre készpénzben. Birtokos felmondhat bármikor, pénzügyintézet nem mondhat fel. Csak kely kamattal tölke is törlesztetik. Lebonvóltás 14 nap alatt.

Semmi előleges költőg. Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csakis a telek könyvi bizonylat, kataszterív. Konvenciók bélyeg-és illetékmentes. Czim: Ingatlan-és Jelzálog-Forgalmi-Intézet. Budapest, Váci-körút 39. sz. Legnagyobb ingatlan és Jelzálog-Forgalmi-Intézet a monarchiában egyedül, mely hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosoktól ajánlja van.

FISCHER J.

szak gyári raktárban BUDAPEST Nagy-korona-utca 18. sz., vízmentes ponyvák kölcsönben, valamint új és egyszer használatban volt vízmentes ponyvák jutányosan kaphatók. Repceponyvák darabonként 3 forinttól feljebb. 1116

Eladó

jutányos áron bérlet megszűnés folytán egy modern, teljesen jókarban levő, eddig is üzemben volt

mezőgazdasági szeszgyár-berendezés.

Bővebbet a kiadóhivatal. 1601

Budapest-Kelenföldi
 új telepünkön gőzkeszerkezeteinkről
ÁLLANDÓ KIÁLLITÁST
 tartunk.
 Vasuton Budapestről a déli- s keleti- (központi) pályaudvarokról könnyen elérhető.
JOHN FOWLER & Co.
 Budapest—Kelenföld, a vasulállomással szemben.

ALAPÍTÁST 1848-ban.
Freund A. és Fia
 cs. és kir. szab. nyereg-, szilj- és bőröndárak gyára
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 3. sz.

Nagy választék lószerszámok, nyergok, ostorok, sablák, lópokróczok, lónyíró ellők s utasó onkékben, legjobb írási ki-
 vitelben jutányos áron.
 Előírások nyeregmerés-
 sek tényleges s tartalé-
 kos tiszt urak részére
 legolcsóbb áron.
 Képes árjegyzék kívá-
 natra ingyen és bér-
 mentve.

HIRDETÉSEK felvételnek a kiadóhivatalban
BUDAPEST,
 Üllői-ut 25-dik szám.

MELOCCO PÉTER
 BUDAPEST
 VI. Dévai utca 21.

Nárványozáiklap, cémentárugyár és betonépítési vállalat.
 Cémentcsövek minden nagyságban.
 Elvállal városi csatornázásokat, szilj- és vízépítményeket, cementbetonbunkolásokat, gépalapozásokat stb.

Gépolajat, u. m.: valódi, tiszta olíva-olajat, elsőrendű, savtalanított repce-olajat, orosz ásvány-olajat stb.
Olasz saponáriát tisztán vastag gyökerekből őrölve. Takaró- és szekérponyvákat.

Fertőtlenítő szereket, u. m.: karbolsav, karbolpor, creolin, zöld-gálicz stb. carbololeumot, rézgáliczot, keserűsöt esudasót, kocsikenőt, petroleumot. Zsákokat és ponyvákat kátrányfestékeket, fedéllakokat, műtrágyát. szállít

A cséplőidényre **gépolajat, szalonnát** és a szükséges egyéb cikkeket, előjegyzésbe véve, a megrendelő tetszése szerinti időben és részletekben szállítom.
Luczernát! Lóherét! Fűmagvakat minden célra és minden egyéb gazdasági vetőmagvakat és gazdasági cikket és vetőmagot a legjutányosabb áron és garantált jó minőségben.

KRAMER LIPÓT, BUDAPESTEN, V. ker., Akadémia-utca 10. sz.
 Sürgöny-czim: „CERES“ Budapest.
 Árjegyzékkel és részletes külön ajánlatokkal kívánatra szolgálók.
 (Utánnyomás nem díjaztat)

„PÁTRIA“ irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, Üllői-ut 25. (Köztelek).

Állami részről történt kísérletezések alapján szikes talajok javítására és termőképessé tételére
 kitűnőnek bizonyult az 4631
EGERESI TRÁGYAGIPSZ,
 melyet, valamint mindennemű műtrágyát legjutányosabban szállít az
EGERESI MŰTRÁGYAGYÁR
 KRAMER J.,
 BUDAPEST, V. ker., Dorottya-utca 9. sz.

Singer, Zweig & Co.
 WIEN, IX/1, Lichtensteinstrasse 59.
 (saját házában).
Concentrált marhatrágya
 egyedüli elárúsítása,
 legjobb s legolcsóbb trágyaszer tartalmának jót-
 állása mellett temesvári és aradi kizárólagosan
 szabadalmazott gyárakból. Mindennemű mesterséges
 trágyaszerek raktára u. m.: **Superphosphát, csont-
 liszt stb.** 128

BURRELL-féle GŐZEKÉK
 a legjobb munkaképességűek.
 Szabadalmazott Compound gőzgép, legnagyobb szénmegtakarítás, függélyes kötél-
 dob, egyszerű kezelés. Utcai gőzhengerek, utcai lokomotivok.
 Egyedüli elárúsító hely:
MEISSNER ÉS DIETLEIN
 BUDAPEST, KÜLSŐ KEREPESI-UT I.

FRIEDLAENDER JÓZSEF
 gépgyáros-, mérnök volt az első ki 1891-ben az ő
„TRIUMPH III.“
 sorvetőgéppel, a gazdaközönségnek, egy új, a mai kor kívánalmainak meg-
 felelő vetőgépet nyújtott, a keletlenül váltókerekeknek és mag-
 tartószerény állításának elejtésével. 1386

a „TRIUMPH III.“ versenynélkül, legjobb és legegyszerűbb vetőgép, hegyes és lapályos vidékek részére.
 Czim: BUDAPEST, VIII., Kerepesi-út 17. szám.
 Kimerítő árjegyzékek ingyen és bérmentve.

V. 6
 H
 AZ ORSZ
 EIC
 A baromf
 Magyar m
 Tárca. K
 Élméhek
 Az amerik
 A kappan
 Külömfélé
 A görbe
 Terméke
 tojó-fész
 Magy
 A
 sület és
 rendezet
 kongress
 épült ün
 A
 rándult
 méhészt
 egyesüle
 hészek n
 gon tart
 den váz
 melynek
 nagy kü
 hosszas
 ban itt-
 Az
 itt a köz
 fáradhat
 hészekne
 hanyago
 E
 lithető
 Délvidék
 Miklós f
 leti élett
 terjedése
 nek Dze
 is átszív
 ismervén
 erejét a
 nézve, m
 lassanki
 való mé
 Egy
 zásai uta
 összes m
 „A
 — ugm
 ban a h
 ima szál
 jámbor
 jünk, ho
 hassuk
 a mely